

ШЫҢ

1955
ИЮЛЬ
СРЕДА
20

№ 145 (3339)

Өртөз 20 коп.

Колхоз кадарчызынын 50 чыл байырлары (1 арым).
Вьетнам Демократтыг Республиканын чыраак төлөөлөрүнүн Москвада чоруп турары (1 арым).
СЭКП ТК-нын июль Пленумунун шийтпирлер совет улус ийи-биле хүлээп ал турар (1 арым).
Профсоюз оргнациацияларынын ижирилдирич болгаш оргнациация ажылдарын күштедирер (2 арым).
Областың ситген шөлдеринде (2 арым).
Н. Кремнев. — Улетпур продукциянын бот-үнес болгаш оуу чинтедиринин аргалары (2—3 арымнар).
А. Очур-оол. — Райкүсүмнүң хуралыга көдөө Совет даргазынын илеткели (3 арым).
Дөрт күрүнелерин Чазактар баштын-нарынның Чөвүлүл хуралыга Совет чазак

төлөөлөрүнүн Женевада чеде бергени (4 арым).
Чер бөмбүрөөнни чурттагчыларынын саныннн дугайында медээ (4 арым).
А. Дытмыч-Кара. — Хол-бөмбүтүүн ой-нагчыларыга сүме (4 арым).
СПОРТ: Н. Андреев. — Бызылдың спорт-сменнериниң баг кагарынын талазы-биле маргалдавы (4 арым).

АГИТАТОР

Вьетнам Демократтыг Республиканың чазак төлөөлөрүнүн Москвада чоруп турары

СЭКП ТК-нын июль Пленумунун шийтпирлер совет улус ийи-биле хүлээп ал турар

Чаа документ

Агитатор — хүндүлүг ат. Бистин партия-ныстың агитатору кижи ол атты чүтөөсү барымдаалан кадалгалаар эвес, а бодунга оонашкан ол харысгалыгы болгаш бүткүй хүлөөлөгөн үлгегин күтөдир чоруур.

Ажылчы чоннарын ортузунга агитатор-массалыг ажыл каян-даа, каян-даа партиянын бир кол чөтөөсү, коммунисттик кишининиң хөй амы хөндөрүнүн чырыбаас кезе бөлүп келген. Бистин хуу бүрүдөгү чорудун турар агитация ажылы-ныстың күжү болза, оң совет улустун үнү-деин арге-ажыктарын камгалап, эң-не шичкч, эң-не тодарай болгаш чоңга чедип базга мобилизациячын шынарлыг бөлүп турарында. Ажыл-агыл, култура тургузуушкунун аян-бүрү үчүстөктөрүндө агитаторлар болза, кижи бүрүзүнүң чогаалыгы болгаш тургузуучу күш-ажылын хөгжүдөрүнүн күзүл-биле чоңу сургал, боттарынын түс-түс парторганизацияларынын идеология дузалалыктары болуп турарлар. Шаа ишчар эки аждылап турар агитаторлар бистиниң областа дык хөй.

Оң чынжөөсү Каз-Хем районунун «Стальнич орк» колхозта агитатор эш Дончай-оолду адал бөрү. Эш Дончай-оол агыл үдө инек кадарчы болуп ажылда-рышаан. Бүрүн-Хемде сүт-баран фермазын-аң аждылаачыларынын ортузунга агитация ажылын үлгегин чорудуп турар. Ол болза, чаз келген соңундарын малчынар-га ол-за дораан нокуп берип, акциялар нокупталарын организастап, райпо-биле харызааны тутушаан, фермага массалык хергелдиг чутула бараанарын салдылаарын эвилдеп, саанчыларын социалисттик чарыктын организастап, оң түнелди хундуңа үндүрүп, өккү агитациянын бодунуң агитатор хүлээлгенине чөптү аждылап келген. Оң түнелдиге ферма ажылдаачылары боттарының хүлээлгелерин эки күдөдип, бо чылын инектен сүт хемчээлин өстүргенер.

Би-Хем районунун «Былзы тароочын» колхозунун Туралда, Таңды районунун «Революциянын чалбыжы» колхозунун Марчевкада сүт-баран фермаларынын агитаторлары эштер Фундикова, Перепицкая олар саанчыларын ортузунга социалисттик чарыктын үлгегин организастап келгенер. Агыл үдө ол фермалар инектерден сүт саалдагынын талазы-биле областа эки эң түнелди көргүзүп турарлар.

Чаа-Хөл районунун Ленин аттыг колхозунун тудук бригадалары эш Көк-оол, Сталин аттыг колхозтун № 1 хову бригадаларында эш Калсан олар агитатор хүлээлгенине эки күдөдип, боттарынын оргна-изация чорудуу-биле бригадаларын ажыл-агыл бүдүрүлгелеринин шийтпирлер совет улусунун үлгегин чорудуу херек кырында угландыр-баан, политиктиг агитацияны ажыл-агыл чыраак ажалар-биле холбаштырарын чеди-ди албаан парторганизациялар бар.

Илангыя Сүт-Хөл районунун Жданов аттыг колхозунун партия оргнациация (секретары эш Чүдүм) агитас-массалыг ажылды удуртайн турар. Агитколлективтин чайгы үдө бригадаларга, фермаларга чорудар ажылынны планы чок, агитаторлардан кым, кайза, канчаар аждылап турары билдинес. Колхоз бүдүрүлгелеринин бригадаларында агитаторлар, көргүзүп сакбыралар үнөстөөн. Мурнакчы ажыл-агыл колхозчуларын ажылынын дуржу-галы непертеринин турар. Колхозчулар ортузунга парлаг тараалгал дедиң багай организастырган. Инда күш-ажылын саклыга чурму экижизөө.

Колхозта агитас-массалыг ажылды экижизөөнүн күлүл сакыдары ажыл-агылда көстүп турар. Тараа болгаш ногаа кулчу-раларынын бо чыгы чайгы ажалгаан багай чорутууган. Инектен сүт саалдагынын болгаш хойдан дүк кыргыздарынн планы күдөдип келген. Агыл үдө мал чөм-неринин белеткелинин темпин дедиң оожум чоруп турар. Ол агитколлективтин ажылын экижизөөнүн СЭКП райкому чычангей салбаан.

Агыл үдө Бай-Тайга районун колхоз-

тарында дык хөй агитаторлар четпес аждылап турар. СЭКП райкомунун пропа-ганда болгаш агитация кылдың агиткол-лективтеринн ажылына практиктин дуза-ламчыны көргүзөрин күштедирбөөн. Илчанган районда мал ажылынын продукту-лунун чавыс болуп турары, агыл үдө мал чөмнеринин белеткелинин дедиң оожум чоруп турары ажаа-за таварылга эвес.

Агитаторларынн журнууда агыл үдө улуг сорулгаар туруп турар. Олар болза, партиянын болгаш чазактын үндүргүзөөн төөгүлүг чаз-чаз шийтпирлерин, бүтү дегейде агыл байдалдын дугайын, Совет кү-рүнүнн даштыкы болгаш инштики полити-казын үлгүлүк, МТС-тер болгаш сөхчөөтөр ажыччыларынга, бүтү колхозчуларга ооокал чокка тайылачылар хүлээлгени.

Улетпур үлүк мыйгы көдүрүшкү-нү дөш, техниктиг депшильги болгаш бүдүрүлгени оргнациастарын экижиздери дөш, мал чөмнеринин белеткели болгаш дудуг ажаан алымшкынны кыска хуусаа-да, чидирг чокка чорудар дөш, ол со-рулгааларга байлак техниканы долуу-биле болгаш чөптү агылаары дөш, 1955 чылда көдө ажыл-агыл продукцияларынн белеткелидин планинын күдөдөрүн, хайыр-лары дөш социалисттик чарыктын калбар-тырын, ол бүтү сорулгааларын чедишкын-нин күдөдөрүнүн улуг учур-уузунн массаларга тайылачыларынче кичөөнгей-ни жөнөдөрүн СЭКП ТК-нын сөөлүг чаз болган Пленуму партиянын бүтү оргнаци-ацияларга хүлээлгөн. Ол болза, бүтү-ле агитколлективтеринн ажылынын агыл дайынчы программазы болуп. Ситген болгаш тараа ажаан алымшкынны, майдын чайгы олардын ажылынын үеинде агит-ас-массалыг ажылдар хову ажылдарынн тураларына, колхозтарынн хову болгаш МТС-теринн трактор бригадаларына, ком-байн агрегаттарына, тараа белеткелинин пунктуларына, фермаларга база кадарчы-ларын чурттап турар черлеринге чоруту-лар ужураар.

Агитатор чүткө ажды дугайында сөстөр чутааларына кызыгааратпаймай, а херек кырында күш-ажылчы үлгегин бөдү көргүзөр хүлээлгели. Ол дугайында Таңды районунун «Революциянын чалбыжы» колхозта саанч эш Шведованын эки ажыл-агыл чыккөкө ал болуп. Ол болза, бо чылын инек бүрүзүндө 2000 литр сүтү саарын хүлээлгөн, июльдун 1-ге чедир 1445 литр сүтү сагган. Шаа ол чыккөкө байдал-ды бөдүнүк диннакчыларынн идегелин бижиктирган агитаторлар дык хөй.

Социалисттик хүлээлгелерин алдыры — чарыктын күткө эгес. Байыр агитатор-нун бүдүрүлгө үчүстөгү чарыктын кан-чаар организастап турарын күткө инда социалисттик хүлээлгелерин күдөдөрүн хандыргандынн түнел көөр ужураар. Ажылдын инды чедишкыннерин хандыр-ган агитаторларынн ажылынын дуржу-галын непертерин, бүтү агитаторларынн ажылына хун-бүрүнүн практиктин дуза-ламчыны көргүзөри партиянын эге оргнациацияларынн болгаш райкомнарнын чутула хүлээлгени.

Агитатор — чүткө сурталчы болуп эвес, оон ийиң ажыл-херектин чедишкыннерин хандырып шыдаар дайынчы организатор болуп ужураар. Ол болза, улетпур болгаш көдө ажыл-агыл бүдүрүлгелеринин мур-накчыларына дайып аждылаар, оларын бүдүрүлгөч дуржулааларын «ренер, оуу бүтү уаусту болдуруп непертер, хожду-дал тураларын мурнакчылар ти дөшө-дөдө чедир, илчанган ажыл-агылнын инити чедишкыннерин хандыр херек.

Бодунун ажылына өккү агитацияны — плакаттарын, лозунгуларын, көргүзүп болгаш хүндөлө сакбыраларын ажылга, социалисттик чарыктын мурнакчыларын ажылчы массаларынн журнууга чогуур үеинде илердиң көргүзөри, ажылда чет-пестерин дидими-биле илердири, важи-леринн меделенде феодализм болгаш капитализмдин артымышкыннары-биле кам-хайыра чокка демисежери, мурнакчы болгаш депшильгелг чүдүлөр дөш чуту-лүг аждылаары — партиянын бүтү агита-торларынн алдарыг болгаш хүндүлүг хүлээлгени.

Иниг хүнөрдө Чаусов инектеринн оларже өртөгүнн 3 шахта үндүрер бол-ган орай кезжөгө чедир 3—4 шаа үзүк-телинининн кылдыр кадарар, оң арга-зын колхозта ажылдап турар. Кыжын Чаусов мал кажазына аждылап, еске-даа аждыларга идекпейлг кыржин турар. Ам Чаусовтун кадалында 87 инектер бар. Оларынн бирээндиге ортумаа-биле өрткөк чылдыгындан 155 килограмм хөй сүтү саап алган.

Тус черинн болгаш район оргнациацияларынн төлөөлөрүнн Чаусовка ийиң байыр чедиргенер. Оң адынга келген байыр чедирген телеграммалар кжазы колхозтардан, облыскудон колхозка келген. Чаусовтун хөй чылды кызыл-кай аждылааны дөш ажаа өрткөктүг белеткери тывыскал.

Совет чазактын чалааның аугаар Москвада чоруп турар Президенти Хо Ши Минге баштаткан Вьетнам Демократтыг Республиканың чазак төлөөлөрүнн июль 13-те Москваның Кремлинге барган оң архитектуралыг тураскаалдары — Архангельск болгаш Благовещенск дуганары-биле тамишкынар. Орус мастерлеринн уран арта-биле кылган чүдүлери болуп «Хаан-конга» болгаш «Хаан-үгер ооо» Президент Хо Ши Минге улуг сонуурганчы болган.

Төлөөлөр Кремльде В. И. Лениннин ажылчын кабинетинн болгаш квартирасын сонуурган көргөнер. Оларын көргөн соон-да демделел номунга Хо Ши Мин мындыг демделелг бижөөн: «Ленин — проле-тар революциянын улуг башкын. Ол бедик угаан-бодалдын кижин, ол бисти күш-ажылга инак чорукка, камгалга, аргы-чагай болгаш бөдүн төлөнтиг бо-лурунга өөрдүн турар. Ленин меңде-дир!»

Кремльди көрүп турган үдө төлөөлөр-ни СССР-ниң Ляди Социалист Президи-умунун секретары Н. М. Пеков, Вьетнам Демократтыг Республикада Совет Эвиле-линин оза болгаш бүрүн эргилг экинни А. А. Лаврищев, СССР-нин Даштыкы херектер министрствозунун протокол ийди-лининн эргелешкенин дузалалыкы К. А. Кочетков, Москва Кремлинн ком-андыгы генерал-лейтенант А. Я. Велен-ин олар үдө чоронаар.

Вьетнам Демократтыг Республиканын чазак төлөөлөрүнн бөдүн хүндө Сталин атын автомобиль заводун барып көргө-нер. Заводтун кол инженер К. В. Стро-ганов советтик улуг бүдүрүлгө черинде бирээни ол заводтун төөгүтүн төлөөлөргө тамиштырган.

Аалчылар ол заводтун шуткулга че-тинге барга ол заводта 27 чылдар иш-тинде аждылап келген мастер В. Т. Ев-сеев ажылчыннарнын өмүзүндө аал-чыларга байыр чедирген. Алдын чазак-чынары чөптүн иштинге үр-ле чагыла-нып турган болгаш мындыг кыйгы дым-налган: «Вьетнамдын улауу дөшөгө!»

Т. Драйзерин чогаалдарын чындызы

Шылгарадай америк чогаалчы Т. Драйзерин чогаалдарын чыныгынын парлаг үндүрерин чечен литературанын ном үндүрер чери доскал. Инда 8 романнар, «Хосталган», «Он ийи», «Улуг хоорай-нын өң будуктары» «Ичирбелер», «Хер-режөөннеринн галлерейы» деп чымдыг-лардан расказлар, чүдүлөр болгаш чута-лар кирип турар.

Москва. Бүтү эвилелдин көдө ажыл-агыл дөшөгөндө чигир свёла-зынын бедик дүжүттө дөш инжизөөнүнн электерининн бирээни — Киев областын Велико-Половский районунун «Черевский гигант» колхозуун эвеночуу Социалисттик Күш-ажылдын Маалдыр Анна Ленинова Бошеваяга тураскаалды аждылап. Ул тураскаалды «Чигир свёлазы» деп павильонун баарында тургускан.

Москва. Бүтү эвилелдин көдө ажыл-агыл дөшөгөндө чигир свёла-зынын бедик дүжүттө дөш инжизөөнүнн электерининн бирээни — Киев областын Велико-Половский районунун «Черевский гигант» колхозуун эвеночуу Социалисттик Күш-ажылдын Маалдыр Анна Ленинова Бошеваяга тураскаалды аждылап. Ул тураскаалды «Чигир свёлазы» деп павильонун баарында тургускан. Фото Э. Евзерихинин. СЭТА-нын фотохрониказы.

Москванын «Кадмыр болгаш миска» заводунун металлургия «Улетпур» улам ийиң хөгжүдөрүнн, техниктиг депшильгени болгаш бүдүрүлгени оргнациастарын экижизер сорулгаар дугайында СЭКП ТК-нын Пленумунун доктаалын улуг көдүрүшкү-нү-биле утвалар.

Июль 14-те өрткөк дүнеки эзачегин хөй-хөй ажылчыннары доктаалдын сөөрү радиога дамчтканын дыйнааннар. Каа экижизер болгаш прокатчылар ол чутула документини улуг сеткал ханишкынны-биле хүлээп алганар.

Сталинчын шаңалдын лауреады, каа экижизер Н. Чесновотун чутаалаан болза: «Партиянын Төп Комитеди улетпур улам ийиң хөгжүдөрүнн ортун айтып турар-дыр. СЭКП ТК-нын доктаалын хөй-хөй чүдүлөр биске, металлургияга хамаарын турар-дыр. Инда, илангыя, каа экижизер бүдүрүлгөгө килсөрдү непертеринин херектин чутаалап турар. Бистин заводтун чуртта бир дугаар каа экижизеринн дүрөгөдөдөрүн килсөрдү аждылап турар. Инчалаа-даа бистер ам ол кураалдарын күш-ажылдын бүдүрүшкү-нүнн өздүлгенине ажаа долуу-биле ажылдап турар бис. Каа экижизеринн тоона металл экижизеринн планда көдүргөндөн дык эвөөсү килсөрдү аш турары ковар эвес. Онаа-га шынап күдөдөрүнн турар-ла, инчалаа-

Бүгү күштерни — социалисттик улетпурну улам ийиң хөгжүдөрүнчө

ЛЕНИНГРАД. СЭКП ТК-нын Плену-нун шийтпирлерин Ленин хоорайнын ажылчы чоннары ийи-биле күдүлүг деп көргөн. Июль 14-те хөй-хөй заводдарынн болгаш фабрикаларынн цехтеринге хур-радар болган. «Улетпур улам ийиң хөгжүдөрүнн, техниктиг депшильгени болгаш бүдүрүлгени оргнациастарын эки-жиздеринн талазы-биле сорулааларын дугайында» эш Н. А. Булгаанын илет-келинн талазы-биле Пленумунун доктаа-лыннч нокупталарын болган.

С. М. Каров аттыг «Электросила» за-водтун ажылчыннары, инженерлери бол-гаш конструкторлары партиянын Төп Комитединн доктаалын чогаалыкы энергияга чаз күш кылдыр хүлээп алганар. Конструктор бюрозунга инженер Ф. Лещу-к Куйбышевтин болгаш Сталинградтын гидроэлектростанцияларынга хергелет-нер улуг-улаг гидрогенераторларын тур-гужукчулар бодуну эштеринн сеткал-сакысын илеретишсаан, чутаалааны бол-за:

«Улауу ажыл-агылнын планын күдөдөрүнн хандырып-биле холбаштыр улетпур талазы-биле чутула сорулга бол-за, бүдүрүлгенинн техниктиг депшильгени бүтү хемчөг-биле бедилер болуп деп Ком-мунисттик партиянын Төп Комитеди саанч турар-дыр. Электромашына тудуучуларынн журнууда улам-на күчүлүг генера-торларын тургузарынн талазы-биле со-рулгаар салдыган. Ам бистин констру-кторларымыс сөөлүг үенин дургуула шилгөөн алдынган гидрогенератордарга бодаарга оон ийи катап артык күчүлүг гидрогенераторларын төлөвилелин ажыл-»

Чаа программа

ТБИЛИСИ. Грузиянын ажылчы чоң-нары СЭКП ТК-нын Пленумунун шийтпир-лерин ханы сеткал ханишкыннын кү-рөк соруу-биле хүлээп алган. Тбилисинин бүдүрүлгелеринге, Рустави, Кутаиси деп металлургия хоорайларына, Ткибулинин, Тварчелинин шахталарына, Чхатарынн марганец рудниктеринге СЭКП ТК-нын Пленумунун хүлээп алган доктаалды содунардан номакан болгаш радио дам-чыштыр дымнаан. Ол чутула шийтпир-лерин чутаалап көрүшсөөн, совет ки-жилер Коммунисттик партиянын айтканы социалисттик улетпур улам ийиң хөг-жүдөрүннн программанын ажылдырга ботландыры дөш демиселге күдөдөрүнн-кенин салырынга боттарынын белетин чутаалааннар.

Тбилисинин станок тудушкун заво-дуну мурнакчы бүдүрүлгөчизи Бугдан Чаташвалынин чутаалааны болза: «СЭКП Төп Комитединн Пленуму бисти бүтү күдөдөрүннн улетпур-нун улам ийиң күчүлүг көдүрүшкү-нүн хандырычы, техниктиг депшильгени болгаш бүдүрүлгени оргнациастарын эки-жиздеринче мобилизацияларын кылгыр-турар-дыр. Бистин бүдүрүлгенинн кол-лектив 40 сайзырагыйжытканын ста-нок-автоматтарын бүдүрүп үндүргөн.

«Бистин Коммунисттик партиямыс социалисттик Төрөөн чурттуң улам ийиң чектелешкенин дугайында, улус-тун чагай байдалын дугайында са-гыш салымшкындар артык оон еске са-гын салымшкы чок. Металлургия партия-нын айтканы улетпурну күчүлүг чаз көдүрүшкү-нүнн программанын күдөдөрү база партиянын XX съездинге күш-ажылчы чаз чедишкыннер-биле ужуражыр дөш бүтү-ле өржөк чутула чүдүлдери кылдырар. Төрөөн инак чур-тувустун чагай чорутууна, коммунисттин тилдегени дөш бүтү дөшөгө тайып дөш улам-на кызымаккай аждылаар бис.

500 хире агитаторлар СЭКП ТК-нын Пленумунун доктааларын Закавказьин металлургия заводтун ажылчыннарына, инженер-техниктиг ажылдакчыларынга тамиштырган. Бодуну эштеринн угаан-бодалдарын болгаш күзөл-соруктарын илеретишсаан, каа экижизеринн Зураб Квахаденин меделгени болза: «Бистин Коммунисттик партиямыс социалисттик Төрөөн чурттуң улам ийиң чектелешкенин дугайында, улус-тун чагай байдалын дугайында са-гыш салымшкындар артык оон еске са-гын салымшкы чок. Металлургия партия-нын айтканы улетпурну күчүлүг чаз көдүрүшкү-нүнн программанын күдөсидер база партиянын XX съездинге күш-ажылчы чаз чедишкыннер-биле ужуражыр дөш бүтү-ле өржөк чутула чүдүлдери кылдырар. Төрөөн инак чур-тувустун чагай чорутууна, коммунисттин тилдегени дөш бүтү дөшөгө тайып дөш улам-на кызымаккай аждылаар бис.

Колхоз кадарчызынын 50 чыл байырлары

ЧУРОВИЧИ. (Брянск область). Молотов аттыг көдө ажыл-агыл артелинн кол-хозчулары кадарчы Марк Евтихович Чау-совтун аждылаанын бөжин чыл байыр-далын демделген.

Чарлык чүс чыл журнууда ол ийиң хар-дыг бичин оол Марк Чаусов бодунун суу-ру Каменск хуртага тараачыннарынн ийиң кадарчы хөмөиленин өгөдөөн. Кол-лективизациянын баштайгы чылдарында Каменск хуртага организастаан колхозка ол база кадарчы болуп артыкан. —Марктан артык кадарчы тывыскал — деп колхозчулар чутаалап турар-лар. Эзлечештириң олардымышкынын ол аждылавышаан, олардын баш бурун-гаар шилиң ап, ол черлерге олардынн-кенинн хуусааларын тодардып, оң ка-далдың инектер тодуг, чогуур үезинде сугартырган турарынче сагыш салып

(СЭТА).

Профэвилел организациаларының кижизидикчи болгаш организакчы ажилдары күштелдирер

Чокча чаа күрүне албан черлериниң ажилдачыларының профэвилелиниң област комитетиниң элестеген дөркү шаңуу болган. «Бүгүне албан черлериниң ажилдачыларының профэвилелиниң обкомунун ажилында дугайында» СЭБП Иыра обкомунун май 9-та үндүрген доктаалыны күсүлдесиниң талаам-өлө профэвилел обкомунун даргаы эш Колякованың икелевиди плануна чүгээлешкен.

Коммунист партияның болгаш Совет чаакиниң удурутугуламы-биле совет улус бистиди чуртуууска коммунист турарының төгүлүг сорулгаары шийттирилээр дөш чүктүлдүг демасекини турары, ажилчы чынарны огурутуга профэвилел организациаларының организакчы болгаш кижизидикчи ролунуң өзүн турарына шектелчир оналган демделген.

Бүгүн албан черлериниң ажилдачыларының обкомунун ажилында талаам-өлө СЭБП обкомунун өйрүгүнүн илереткени уаг четистерин узуураа талаам-өлө чамдык ажилдары ол профэвилел обкомунун кылгада болза-да оң ажилында ам-даа уаг четистер болгаш чактырылар үргүлчүлешкеш турарына шектелчир болгаш иланууга санал бергенер демделген. Профэвилел обкомунун профэвилели районнарына болгаш күдүү организациаларына хүн-бүрү практикач дуулажчының четес өйгүзүш келген.

Областың профэвилел организациаларының күрөөсүндө өсөйи турар. Профэвилелиниң алымы, Чаа-Хөл, Барым-Хемчик районнары болгаш област өмнөлдөгү өмнөтүрөөсүгүд транспорт контролында профэвилел комитеттери боттарының күрөөсүндө өсүрбөсүнөр. Ол черлерде ажилдачыларын дика хей кезин профэвилел кижигүү эвес болуп турар.

Кижигүү дадыларының чамдыгының планын обком үркен чымын болгаш бо чамдык бирги чартында нинтиги-биле күстөкч болза-да, чамдык Биң-Хем, Току, Эриң районнары болгаш обкомунда, өмнөтүрөөсүндө, национал театрга, ВЛКСМ обкомунда база өмнөтүрөөсүндө, месткомнар кижигүү дадыларының чамдыгының планын күстөкчөөнөр. Биң-Хемчиң профэвилел райкомун (даргааны эш Коляков) кижигүү дадыларының чамдыгына контроль четес тургускаан. Ол районунуң культура килдизинде профбөлүгү кижигүүнениң дадылары март айда бээр хазырбаан. Сүт-Хөл партия райкомунун чамында профэвилел организациаларының чамдык кижигүүнени дадылары 12 ай дургузунда төлөөсүн, райода профэвилел организациаларының үчүдүндө 28 кижигүүнени 19-чу чарты чамдык кижигүү дадылары төлөөсүнөр.

Профэвилел кижигүүнениң нинти хураалдары болза, ажилдачыларын кижизидириниң шылаан болуп. Иыдыг түргү-же хоорайын харызаа контролында, област өмнөлдөгү, өдироктуратуда болгаш өстиңа эргелединде месткомнар профэвилел хураалдары чамдыктайы турарлар.

Профсоюз обкомун, райкомнары үндүрген шийтирилел күсүлдесин багай организаастаан. Профэвилел обкомунун президиуму профэвилелини күдүү организациаларына хүн-бүрү удурутугуламы

экижиттөөн болгаш чүгө хей-хей доктаалдар, директивалар үндүрениге кызыгараткыншаан. Обком болза, профэвилел активиниң диниң ажилдачы, оларын өөрдикте кижизидиелгиче чогуур кичиней салбай, илангыя көдө Советтерде профэвилел активчилериниң семинаралары, стургаалдык хурааларын чымылдырбай келген. Доктаамал ажилдаар комиссалар боттарының ажилына ам-даа кирбөөн.

Профэвилел обкомунун чамдык кижигүүнени боттарының ажилдан турар черлеринде профэвилел организациаларының ажил-чорудулганын бестин сонуургавайы турар. Чижээ, Биң-Хемде профэвилел райкомунун даргаы эш Коляков обкомунун президиумунун болгаш пленумнарының шийтирилелери профэвилел хураалдарына чүгээлешкеш организациалай турган. Автокаттар коллегиясында обкомунун президиуму кижигүү эш Арбузов мыда профэвилел бөлүгүнүн ажилын бичин-даа сонуурган көрбөөн.

Херекетчилер кооперациаларының ажилдачыларының арамында социалист чарышты профэвилел обкомун болгаш райкомнары багай удуруткан. Чамдык профэвилел райкомнары социалист чарыштын түн-нели үндүрениге шуут киришпей, социалист чарышты качаар удурутту турарының дугайында профэвилел комитеттериниң болгаш бөлүктөрүнүн икеледилери чүгээлешкеш турарлар.

Профэвилел организациаларының културу-массалык болгаш политикалык ажилдарының дөңсөйи бестин.

Күн-ажы камгалалы болгаш техникалык айым чок чоруну хандыр талаам-өлө айттырылганы чамдык профэвилел организациалары сонуургавайы келген. Чамдык албан черлериниң удурутугулары дитаналганы болгаш ажил төлөвириниң чуртуулу дугайында күш-ажык хооблузуна доктаалыгы чуртуулары үркен турарының фактылары бар. Кызыл гөрүлүгү чамдык маганниери кыккы үгө ажилдарына таарыштыр тургустуукаан. Стовааларда вентиляциялар чок. Чурттаага бакчыларының септелгени чоруттуукаан.

Ол ишкан ажилдачыларының амылгал чуртаалганы дадыларының айттырылган дугайында хей-хей билдириниңчир област организациаларына кирип турар. Ол болза, чер-черде профэвилел организациаларының талаамыдан кижилерини чурттага айттырылганы чогуур кичиней салбайн херечилер турар.

Илереткени уаг четистериниң чылдагы болза, профэвилел обкомунун даргаы эш Коляков президиумун ажилы багай организаастап, өмнөлдүк күдүү организациаларына хүн бүрүгү удурутугуламы болгаш контрольду күдү дөңсөлгө тургусканын кол хазырбаар.

Иланууга СЭБП обкомунун партия организациаларының кижизидирини эш Толгар-оол. Бүгүн албан черлериниң ажилдачыларының профэвилел Төн Комитетиниң төлөөсү эш Арефьев олар олуругу, ажилда четистерин узуураа дугайында боттарының тодоргай саналдарын бергенер.

Илануу чүгээлешкеш айттырылган талаам-өлө шийтирини күдөөн алган.

ОБЛАСТНЫҢ СИГЕН ШӨЛДЕРИНДЕ

Бо чымлы Таңды районун «Революцияның чалбымы» колхозу 111 гектар кукуруза тараан. Оң үнүгү эки. Кукурузаны ажаары-биле Алдын-оол баштаан аныктарың тускай бригадын тургускаан.

Чурунта: эвенонун тарылганы ажаары турары.

Фото Г. Сиротинниң.

Областың районнарында сиген кезилдезиниң чоруп турарының медээзи

(июль 15-те хуу-биле)

Биң-Хем	29,4	Эриң	13,8
Току	29,2	Чаа-Хөл	9,9
Таңды	28,1	Чаа-Хөл	8,5
Тес-Хем	27,6	Өвүр	3,7
Каз-Хем	23,3	Сүт-Хөл	3,3
Кызыл	18,4	Барым-Хемчик	3,0
Уаг-Хем	18,0	Бай-Тайга	2,1

Малчынар сиген кезилдевинде

Кызыл районун Чкалов аттыг көдө ажил-ажы артелинниң шөөр мал фермазының өргөлөкчиз комсомолчу М. Кет-оолдун үндүргөн саналы-биле малчынар шөөр малга 25 тонна, чымлы малга 5 тонна сиген белеткээрин хүлөнгөнөр. Ол күдөөлөгү күсүлдир талаам-өлө ажил организациалары эргелген.

Ол колхозтук казан-даа сиген кезип көрбөөн «Муштам-Бут» деп черин кадар өлтүгү сиген бекчү үгөн, бригада баш-

тайгы 5 хонукта оон 19 гектар шөлдүк сигениң көсөөш бөлүшкөн, 2 уаг сараатты тургускаан.

Малчын комсомолчу Болал-оол айт машинамы-биле сиген кестирер норманын хүн-бүрүдө 110 хуу күсүлдеди турар. Ол ишкан малчынар Метип, Емак олар сиген болуп сарааттарына идешкел ажилдап, бекчү көргүзүлгени чедип ап турар.

Н. ОНГА.

«Коммунизмче орук» колхозта

Чаа-Хемчиң районун «Коммунизмче орук» көдө ажил-ажы артелинниң № 1 болгаш 2 хову бригадаларының (бригадирлер коммунист Манзырыкчы, Ундуу) сиген кезилдевинде бо айың эргелген мөсөлүк кирген. Бригадаларга үш сиген мөсөлү машиналык, айт-биле сиген бөдөр 2 дьрбаштыг, 50 хол кадырмыг 120 киж ажилдан турар. Олар баштайгы хүнерде 25 га черин сигенин кезип, 5 сарааттарын тургускаан.

Машинист эш Кызыл-оол хүнде айт-биле 3 га черин сигенин кестирер норманы 4 га чедип, хол кадырмы-биле сиген кезип турар эштер Баян, Дески-Бара, Шүүдей, Копеек олар ажил норманын хүн-бүрүдө 130—150 хуу күсүлдеди турарлар.

Бөлөң сөөртүкчүлери эштер Буулар, Дадар-оол, Бадаң-оол олар база эки ажилдап турарлар.

Силос салыр чартык башыны ийини болгаш 2 траншеини кылып дооскан, аңаа 500 тонна силос кирер. Силосту салып эргелген.

Колхозта партия эге организациаларының 15 агитаторлары хову бригадаларында үргүчү барып, лекция, беседа, солун номчулгаларын кылып, агитхуудустарын, көргүзүп самбыраларын доктаамал үндүрүп турар болгаш сиген кезикчилериниң ортузунга социалист чарышты кабыртып турар.

Н. БОРА-НОЖЕ.

Дүжүт ажаар алышкынынга белеткелди күштелдирер

Барым-Хемчик районунуң колхозтары болгаш «Барым» совхоз СЭБП 18-ийн айнаыр Пленумунуң шийтирилел амылгалыга боттандырар дөш бо чымдык тараа култураларының тарылганының планын 107 хуу, кукурузаның — 123 хуу күстөкч. Колхозчу шөлдөрдө дүжүтү ажаар алышкыны үш чокушуду келген.

«Барым» совхоз директору эш Казанцев дүжүт ажаар алышкынынга белеткелди эки чорудуп турар. 5 комбайн-нардан 3 комбайнын июль 10-да бүрүн септөөн болгаш 2 комбайнын септелгени доозуп турар. Бир сериалг шаңым, 300 тонна тараа кирер скардытты белеткөөн болгаш тараа сөөртүр 4 машиналарын септөөн.

Септелгени ажилында 8 механизаторлар болгаш 10 ажил ажилчылар ажилдан турар. Кызыл-Мазайык МТС 18 комбайн-нарын 3-үн септөөн болгаш 12 комбайн-ның септелгени ам доозуп турар. Септелгени 36 механизаторлар ажилдан турар. Олардан эштер Сула, Арманов, Семис-оол, Волков олар боттарына септөөри-биле онаашкан комбайнларын септеп дооскан, ам еске септеччилерге дуулажым турар.

Районунуң чамдык колхозтары дүжүт ажаар алышкынынга белеткелди база чорудуп турар. «Большевик» колхоз 300 тонна тараа кирер скардытты, бир сериалг шаңымну тудуун кылып, тергелери, та-

раа арыглар машиналарын септеп турар. Ол ишкан «Комсомол 30 чым» колхоз септелгедг тускай кижилерин тургускаан. Иыдыг болза-да, дүжүт ажаар алышкынынга белеткелди ажилы районун «Ленин оруу», Ворошиков аттыг болгаш еске-даа колхозтарында амдыга чедир багай организаастатканын.

Белеткел ажилдарының тодоргай планын ол колхозтарда чогаатпаан. «Кызыл тараачын» колхозтук агроному эш Федеев болза, илан ка болуп, дүжүт эки үнөйи турар төлдө дүжүт ажаар алышкынынга амдыгашаат белеткелгениң херээ чүү боор деп чүгээлешкеш турар. Мындыг хөңөнери чыгача шаар херек.

МТС-тин участка механиги, партия эге организациаларының секретарының ораакчы эш Плескач харылаанын дөш колхозтарын дүжүт ажаар алышкынынга белеткелгени, чалгы чер андырылганын дуулашпай турар болгаш сөөлүгү деде илануу шүүт барбастаан.

Моон алган өөргө дүжүт ажаар алышкынынга белеткелдери дүргөдериңде МТС-тин дирекция чери болгаш мында партия, комсомол, профэвилел организациалары тускай артемиглериң, механизаторларың күженишканы ам-даа багай организаастап турары илан-дар.

О. ТОВАУ.

Январь Пленумунуң шийтирилелерин күсүлдир бээш

Чаа-Хөл районун «Тиндизге» колхозунуң малчынары СЭБП 18-ийн январь Пленумунуң шийтирилелери амылгалыга боттандырар дөш боттарына алган социалист күдөөлөгү чедикчилериниң күсүлдеди турарлар. Колхозтук хойжурлар эштер Даба 100 төрөө хойлардан 145 хураганын, Сырбыктай 150 хойдан 155 хураганын, өшүү кадрчызы Самдан 120 өшүдөн 150 анайын камталган алган. Малчы эш Мартыгыр 36 баш саар иектери бызыларын чарып саарын боттандырар бөгү бызыларын менди докутуруп алган. Ол ишкан чыгычыл эштер Балган, Демир олар боттарында бичылганын төрөөн бедерин кулууларың чедирг чокка камгалып алганнар. Болхозчу саанчылар иектерден сүт саалазыны хемчээли эргеткенер.

Малчынар агы үгө бөгү малдарын коданнар айы-биле сериал өлтүгү тайгаларже оларды үндүргөн. Оң-биле

Х. САРЫГ-ОЛ.

Хостуг шактарда

Көдө пропагандастериниң СЭБП обкомунун чамында ай хуураалыг семинары болуп ажилын үргүлчүлешкеш турар.

Семинарны диндачылары өөрдикте шагыдан дашпаар план өзүгээр бүдүргө черлеринде эскүрсүлөп, студенттериниң ажил-чорудулганын бичилтишкеш, организациалары-биле кинолары көрүп турарлар. Чаа солуннарын болгаш журналдарын коллектив-биле номчуп, чаа-чаа солун чүдүдери билип ап турар. Областың културга килдизиниң типографияны болгаш чурт шийчиле музейинге кылган эскүрсия диндачыларга көндүрүп солун

болгаш олар оон дика хөйну билип алганнар.

Диндачылар өөрдикте шагыдан дашпаар хостуг шактары чеп ажилдаар сорулга-биле эң дээр шыдыраччаларың шыдыраччалары организаастаан. Мында 17 шагыдан шыдыраччалар кирип турарлар. Эзөөн каш сааншкынынарың соода эки түнөдө көргүзүп турар эштер бар. Эриң райондан келген эштер Баяр 12 кижиле салган 11,5 сан, Ноозун 13 кижиле салган 10,5 сан алган. Маргылдаа үргүлчүлешкеш турар.

Д. СПИРИН.

Үлетпур продукциязының бот-үнези болгаш ону чигедириниң аргалары

Совет кижилериниң күш-ажымы-биле тургустуну турар социалист чылдаа чаа-чаа заводдары, фабрикалары, шакталары, машина-трактор станциялары, совхозтарын турарына болгаш оларын ажилдан турарына кабыртып алган ажилдары чыл бүрдө хей-хей күнүгү акша-хөренгени кирип, улус өөрдиктеп, кадык камгалалын болгаш култураны хөгжүдериңе качаар-даа аажок хей акша-хөренгени салыр арганы Совет күрүнеге берип турар.

Социалист улус ажил-ажымында, илангыя үлетпурде чымдалар үлетпур бүдүргө бирүзүнүң огулганы ажил-чорудулганың түнөлдө тургустувар. Завод, үлетпур комбинат-даа азы фабрика-даа болуп кылгынының бөгү улагушту ажил-ажымын түнөлдө кылдыр кирип турар. Бүдүргөчүлүг болгаш камгалал ажилдан, күш-ажымы болгаш материалдары камнап алышаан, бүдүргөдериң ажилдачылар күрүнеңиң акша-хөренгелериң камгалалың хөрөнгө болуп үзүп кирип, бөгү улус ажил-ажымында чымдаларын көүдөлдүп турар.

Продукцияны бот-үнези чингидир чорук социалист чымдаларын көүдөлдүргө уаг үжүр дууламы. Бүдүргөдериң кол азы дуулап четтериниң, скардытарга азы транспортта, завод эргелдиги азы лабораторияга — каа-даа бот продукцияны бүдүргөңө үнө бөгү-ле чарыгдаларын бот-үне ажил-биле өлөрдүп турар. Продукцияны бот-үнези бүдүргөңүң бөгү коллективниң болгаш оң удурутугуламы ажилының шыгарынын эң чүгө көргүзүп кылдыр заводтун планына кирип турар. Бот-үнези пландан дашпаар чингидир чорук немедө чылдарың тургусту болгаш оларын күсөли-биле бестин чуртуустан улус ажил-ажымын хөгжүдериң улум дүргөдир. Оң ужурунда бүдүргөңүң бүдүргөңүң

кымы бүрүзү-биле продукцияны бот-үнезиниң тургузуун өөрдөп көөр чорук бүдүргөңүң ажилының түнөлдөрдөңүң дарадырыңа болгаш оң иштиң кураарыңарын илередиңге уаг үжүр дууламы.

Бот-үнези тургузуун өөрдөп көөр төлдө, бүдүргөдериң удурутугуларын бөдүрүп үндүрүп продукцияны бот-үнези кадык чүдүдериң тургустуулары деп чүвени билип, бүдүргөңүң ажил-ажымы ажил-чорудулганын иччилең көөртү үргүчү ажилдар ужурут. Ажил-ажымы ажил-чорудулганын иччилең көөр чорук бүдүргөңүң камгалалың чорудар, бүдүргөдериң бүдүргөңүң болгаш ажил-ажымы ажил-чорудулганын түнөлдөрдүң бүдүргө чарыгдалары-биле дөңсөп турган, оларын ажилын эзөөн доозуу-биле контрольлар арганы берип турар.

Бот-үнези чингидир дөш демисел бир эвес камнап алган рубль, копеек бүрүзү бүдүргөңүң ниңти камгалалыңа, иыдыг болганда ниңти күрүнеңиң чылдаарыңа кирер болза, чүгө миңаарда эң уаг түнөлдөрдөңүң бээр.

Бир ажилчың чеге, бир кылдыга чедип алдыңга камгалаларың еске кылдылаларга азы чектеге «иш» болуп турары хомуданчиг. Шақ мыдыг байда Кызылдың мебель фабрикасында веступ турар. Чижээ, апрель айда этажераларын болгаш каарактың бичин стодарын бүдүргөңүңгө 261 рубль 46 копеек түнүгү камгалалың алган болза, тауретка болгаш канцелар стодарың бүдүргөңүңгө 1770 рубль каражың болган. Бир эвес чамдык кылдылаларга материалдары камнап ал, а еске кылдылалар оларын ажил чарыгдал турар болза ниңти-биле бүдүргөңүңгө үзүлгөңүң күрүнеге мураңчаларың алган ажилдагы шуптуу эвес, а оң чүгө чамдык кезин бээр апаар. Оң ужурунда бир чектен азы бир операцидан алдыңга камгалалың хөөөр артырар, оң улум

иңай көүдөлдөр төлдө бөгү кылдылаларның методун үргүчү сайырангайдыр өргөжөк чүгүзү.

Бүдүргөңүң чүнү-даа, туубузу азы мебельди, кидис идиңти азы дааранылгы кылдылалары болгаш еске-даа ол ишкан чүдүдериң бүдүрүп үндүрүп турар болза, дөңсөй-ле продукцияны камгалалга хөвирин бүдүргөңүң үнө бөгү-ле чарыгдаларың даразындыгы бөдүргөңүң чарып бөдөр: материалдарга, олар чүгө болгаш технологияга үнө чарыгдалар, бүдүргөңүң ажилчыларының күш-ажымыны төлөвир, деригелери болгаш багажа-чөпөктерин ажилдагы-биле холбашкан чарыгдалар, чектер эргелди-биле болгаш бүдүргөңүң эргелди-биле холбашкан чарыгдалар.

Иыдыг чарыгдаларының чамдык кезин бүдүрүп үндүрүп турар продукцияга шуут кирип болуп. Ол болза, камхатың мурунуда продукцияны бүдүрүп үндүрүп кол материалдарың: мебель кылдыр диндиген материал чарыгдаттаран. Оон аңгыда чижээлөөргө, шупту 1 рубль 61 копеектың кырбазы болгаш еске-даа дуулап материалдарың бар болуп өргөжөк чүгүзү.

Бүдүргөңүң ажилчыларының ажилдан кылган продукцияның единицазыңа бүрүзүгө төлөп турар ажил төлөвир чарыгдаларың эң чүгө хөвир болуп. Бүдүргөңүң ажилчыларыңа кол ажил төлөвиринде аңгыда немедө төлөвирин: дөңсөлгө дөш немей бөгү шаңымын колдунда кылганы бармадалаар өргөк-биле чедир төлөөр төлөвирин база тыпсып турар. Социал камгалалыңа шийчилер алышкы хемчээли күрүне доктаалар, чурт үзүтүргөңүң бо шийчилер ажаалар ажил төлөвириниң жүртүлгөңүңдө-ла 7,6 хуузу

болуп турар. Бо чүгө талаам-өлө казыкулгачыга бүдүргө ажилчыларының кол болгаш немедө ажил төлөвиринге казырар чүгө ол шийчилер ажааларын айттыр. Тауретка кылдып үндүргөңүң ажил төлөвирин 5 рубль 61 копеек болгаш соода камгалалыңа шийчилер хуулар 0,44 копеек болуп.

Боз материалдарга болгаш бүдүргөңүң ажилчыларыңа төлөө ажил төлөвиринге үнө чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болгаш оларын продукцияның единицазыңа кирер керек. Бестин иччилең төлөвиринде шийчилер хуулар 0,44 копеек — шупту катышпаш 11 рубль 79 копеек. Иыдыг болза-да бүдүргөңүң чорудулулуңа технолөгүтү чорудуулары боттандырары-биле шуут холбашкан еске-даа чамдык материал болгаш күш-ажымы чарыгдалары чайлаш чок болуп апаар: деригелериң болгаш багажа-чөпөктериниң алаңтыгы болгаш оларын камнап тургузууларың, деригелиң ажаалганың болгаш оң септелгениң, электр энергияга болгаш олар чүгө үнө чарыгдалар, технолөгүтү чорудууларыга өргөжөк чүгүзү дуулап материалдарың (чаар үс, чодар материал) чарыгдаларың.

Продукцияны бот-үнези тодоргайы-биле доктадып алып төлдө бо чарыгдаларын продукцияның единицазыңа база шуут кирип чогору. Илчазы-даа бо чарыгдаларын продукцияга шуут кирип берге. Оң ужурунда иыдыг чарыгдаларын тус-тус продукцияны бүдүргөңүңгө шуут эвес, а доора арга-биле кирип, оларын бир тускай санааш, оң соода продукцияны бот-үнезиң кирер-биле хуулар. Чектиң эргелди болгаш хандырылганы-биле холбашкан чарыгдаларын доора чарыгдаларга бүрүзү-биле кирип. Оран-бакчының, транспорттук ажаалгалыңа, ары-шөврөн болгаш күрүм-чүрүмү сагырыңа, чырыктыг болгаш олар чүгө үгө, чектиң начарлыгы, мастерлериниң, аштакчыларың болгаш еске-даа ажилдачыларың ажил төлөвиринге үнө чарыгдаларың продукцияны бот-үнезиңе чүгө доора, тодоргайлаарга хууарымын аргамы-биле ки-

рип болуп. Ичкө чорутканд болгаш продукцияны единицазыңа кирген бөгү-ле дөрт болгаш доора чарыгдалар продукцияның чөк бот-үнези болуп.

Бүдүргөңүң чөк бүрүзүңүң ажилы-биле холбашкан чарыгдалардан аңгыда бүдүргөңүң эргелди болгаш бөгү чектериниң хандырылганы-биле холбашкан чарыгдалар база бар. Мынаа бүдүргөңүң эргелдигин, ниңти завод алымының болгаш дуулааар ажил-ажымынары (хандырылганы болгаш амылгалы организациалары, скардытарын, транспорттук, камгалалдын) ажилдачыларының ажил төлөвир, оларын ажил чорудулганы-биле холбашкан чарыгдалар, бакчы-биле ажаалгалың ажаалганы болгаш септелгениңе, а ол ишкан оң декексиярын ары-шөвр болгаш күрүм-чүрүмү тургузууларың үнө чарыгдалар хамаарык. Бо чарыгдаларын ниңти заводтун деп апаар болгаш база-ла доора чарыгдалар болуп.

Бир эвес продукцияны чөк бот-үнезини ниңти завод чарыгдалары калар болза, ол продукцияны завод бот-үнези болуп. Чөк болгаш ниңти завод чарыгдаларын продукцияның единицазыңа бөгү-үнезиңе, чөк болза, материалың чарыгдалары пропорциялап, чөк болза, кол ажил төлөвирини пропорциялап турган кирип. Оларын жүргүлчүлөшкө бо продукцияны бот-үнезиңе кол ажил төлөвиринге-биле пропорциялап кирер. Чөк болгаш ниңти завод чарыгдалары продукцияны бот-үнезини хөй үзүп болуп турар. Бүдүргөңүң хемчээли улагтыңа бо чарыгдалары бот-үнезиңе кол ажил төлөвиринге-биле пропорциялап кирер. Чөк болгаш ниңти завод чарыгдалары продукцияны бот-үнезиңе бөлбөзүлөшкө ажилдар материалдарың саны көүдөлдө өзүп турар. Бо чарыгдаларың камнап алырыңа уаг кураарың бар деп чүвени муракчы ажилчылар практика кырыңга көргүзүп турар. Станоктар ажил чок курут догтаманы дөш, олар чүгө болгаш электр энергияны чидирг чокка чүгө шуут соруулап чүгө камгалалың чарыгдалар турун дөш кичөөлөңүң хайтаргалы чорудар керек. Чарыгдаларың дика эвөз жөдөп турган, продукцияны бүдүрүп үндүрүп көүдөлдөр арганы бөгү бөгү Бүдүргөңүң деригелериң алаңды фонд

Колхозтарда отчёттук хуралдар

Бо чылдың бирги чартында колхозтар- ным баштаар чөйрөсүндө ажыл-чорудуу- лагынчы дугайында отчёттары колхозчу- ларнын ишти хуралына чугаалажын ту- рар.

СЭКП ТХ-нын январь Пленумунун «маал ажыл-агыйнын продуктуларын бүүдүр- ерин көздөңдүр» дугайында доктаалын чо- за од доктаалды күүүседиринче угландыр ба- гаадып кылган колхозтарда 5—6 чыл- лы планларын түс-тус колхозтарын баштаар чөйрөсү амдыралга канчаар күүүседир эгедеңи ол отчёттук хуралдардан тодаргай илереп турар.

Чоокта чаа Барым-Хемчик районун «Кызыл тараачын» көдөе ажыл-агый ар- тинин колхозчуларнын ишти хуралы болган.

Колхоз баштаар чөйрө 1955 чылдың бирги чартында колхозтуу организас, маал-агыйн баштаарга тазалык-биле, эмгекчилдерин кылган колхозчулар дөңдөлгөн деп эң Д. Кунзун редакцияже бижзген.

«Кызыл тараачын» колхозтуу баштаар чөйрө артедийн ажыл-агыйнын чуулганын чы- гып чыгарганын айтып, 6 чылдын перспективтин планын чогааткан, болган ол планын амдыралга күүүседир эгедеңи.

Бо чылдын чакы тарылганын кысаа хуусаада элден эки шынарлыг эрттирген. Тараанын чыгын ажаалдаанын кичөөн- гейин салып, бок үнүштерин оон аштаан болган бирги сугарылганын кылган. Бу- курдуу тарылганын планын ажыр күүү- седир, оңу 50 гектарга тараан.

Колхозчуларын суржуун амдыралча ирген шилчедир, ниятинин маалы эки ажаалар-биле хандырды дөңгүмөнү эң Кудерекке удулгап колхозтуу тууду бригадаын күүнүнүнүн аяктын туур. Бо чылдын чуртталганын 31 бажы- нарын, 4 мал ажаалын туудун кы- лып планын тургаш, бригада чурттал- ганын 32 бажынарын хананын кылган, ашалаын, кырышын кылып турар, оон ички 9 бажынарын бурун дооскан ажылга кирген. 200 баш бызааларга бир кажааны тууду дооскан, оон есе ка- жааларын тууду кылдынын турар.

Колхоз баштаар чөйрө болган колхозта партия эге организациязы мал ажылын сайырдырдыча, эң маалыгын маалыг про- дуктуун бүүдүренин көздөңдүрчө ки- чөөнгейи улгатырганында колхоз мал бажы эстүренин планын чартык чылда күүүседир. Инектин 3 саалдаын органи- застаан болган инектин сүтүтүрүн бедирин турар. Хойдан дүк кыргыздын энэр чыл- гызында көздөңдүр, күрүгөгө дүк дужа- рынын база садарыннын планын күүүсе- ден турар. Эң Дамдын-оол каадында 220 хойдан 230 хураганнарын ап, менди до- руктурган. Ол ам Бүгү-өвиледдин көдөе ажыл-агый делегацияны чоруткан.

Чедиркинер бар-даа болза, колхоз баштаар чөйрө колхоз бүүдүрүлгенин ам-даа четнес удуртуп турарын колхозчулар шү- грүчүлгөн. Күш-ажылдын организастаан- кынын, күш-ажылдын сагалга-чүрүмүн кошкак тургусканы-биле 200 колхозчу- лар күш-хүнү ажылдарыннын минимумун күүүседир. 69 колхозчулар колхоз бүү- рүлгенинче шуут ажылдааннар. Ам-даа 234 колхозчу өргө өгдө чуртташпаан. Мал ажылдыч дайгарал ам-даа кошкак, 20 бызаалар элден болган 70 хире инек- тер кызаран.

№ 2 хову бригаданында тараанын ажаалгаам күдү деңделде, саң-хөө ажы- лында улуг четистер база бар болган.

Бо четистерин дүргөн узуткаарын кол- хозчулар колхоз баштаар чөйрөгө дааскан. Бай-Тайга районун «Тен-Терек» көдөе ажыл-агый артедийнче отчёт-сонгудал- ыг хуралдын болуп өрткенин редакцияже эң Х. Өлчөй бижзген.

Колхоз бо чылдың бирги чартында элден чедиркинерин чедип алган-даа болза, колхоз баштаар чөйрөнүн, оон дарга- нын турган эң Бунгаанын багай удурт- канында колхоз организас, ажыл-агый та- лаам-биле бажынарын келген. Маалдык продуктуулар бедиринин айттырын ам- даа чедир иштирелетинмезен. Чартык чылда инек бургуздун чүгө 167 литр сүт сагган, бир хойдан чүгө 1200 грамм дүк кыргыздын алган.

Тууду планын күүүседиринче улганган

кемчелер алдынан. Тууду материалдары белеткенин планын чүгө 50 хуу күүү- селинген, тууду планы күүүселин туур. Тууду бригаданын бригадир эш Делег тууду ажылын экижидеринин узуу, харын ажылга харысалга чоктаанып, арагаларынга хандып, чүрүм чок чорук- тарын удулгеди турган.

Чөр ажылын сайырдылганын күдү деңделде, тараанын чыгын ажаалгаам кылган. Хову бригаданын бригадир эш Анат хуулааганын барык күүүселин турар.

Колхозчуларын колхоз бүүдүрүлгенинче четче хандытпаан. Бригадаларда, ферма- ларда ажылдап турарларда күш-ажылдын сагалга-чүрүмүн сагыдай турар колхозчулар бар. 313 күш-ажылы кылып шы- даар колхозчулардан 79 кичи күш-хүнү ажылдап аларыннын минимумун күүүсе- птөөн, 19 колхозчу колхоз ажылына шуут киришпөөн.

Кылган ажылына харысалга чокта- ныр, колхозтуу өңчү-хөргөнүн камнаас чоруктар-биле колхоз баштаар чөйрө деми- сел чоруттайн келген. Оон уламынган үренинче хергелээр дөң 3 тонна карто- фель багай ажаалдан доган, каларчы- лар Кошкак, Санчат олар малын чидириг- ге таварыштырган. Колхозка ересилг кол- хозчулар ам-даа хөй.

Бо бүгү четистер колхоз баштаар чөйрөнүн, оон даргазы турган эң Бунгаанын, колхоз бүүдүрүлгенин багай удуртуп тур- ганында болган. Эң Бунгаа үргүчүнүн арагалаашкынын киргеш, колхозчулар- нын иделгелин уккан. Ол чорук оон ат- алдарын кудуладырынга, колхозтуу ажыл- агыйныга улуг четистерин тыптырынга чедирген. Иччанган колхозчулар эң Бу- нгаанын колхоз даргазын хуулааган хос- таан, колхоз баштаар чөйрөгө даргазын эң Бице-оолду сонгуп алганнар.

Ам соруга болза, четистерин дүргөн узуткаам, колхозтуу ажыл-агыйын партиянык чөүдөги бедир негеделинч ден- нелгени чедир бедиринин кемчелерин алары болуп дээрин колхозчулар хура- лына шитпирзөөнер.

Райкүүскомнун хуралына көдөе Совет даргазынын илеткели

Чоокта чаа Чөөн-Хемчик райкүүско- мун хуралына Шени көдөе Советтин орга- низас-масалын ажылынын дугайын чу- гаалашкан. Ол айттырын тааламы-биле илеткелди көдөе Советтин даргазы эш Дамдын-оол кылган. Райкүүскомнун ажыл планын суугар ол көдөе Советтин ажы- лын хынал көөрүн база айттырын бел- веткээрин райкүүском секретары эш Шо- жувай харысалаар ужуруг турган.

Райкүүскомнун хуралына чугаалажы- рын-биле кирип келген айттырын бел- веткелди дүк четпес болган. Эң Шожу- вай ол көдөе Советтин ажылынын прак- тиказын хананын-биле хынал-даа көрбөөн, илеткелдин белеткелинче-даа дузалаш- паан.

Иччанган райкүүском хуралына эш Дамдын-оолдун кылган илеткели дүк

эренгей болган. Ол болза, чүгө 3—4 ми- нута иштанде райкүүском кежигүнерин- ге белдеин бөөр хире тодаргай чүгө чуга- алавай олурун алган. Илеткел кыларынга ол шуут белеткенмезен болган.

Иччалаа-даа райкүүскомнун кежигү- нерин ук айттырын ол-да хевээр чугаа- лажын өрткөн. Көдөе Советтин ажылы- нын дугайында чамдык сан-түнерин райкүүском секретары эш Шожувай анаа адеринчи информация кылган кичи бо- луп чугаалаан. Иччыл саннарын болган фактыларын ол чүгө чангыс хун дүргө- онда барын чымы алган келген.

Иччазарга көдөе Советтин ажылынын дугайында райкүүскомнун үндүргөн шит- пини дүк эренгей болуп турар. Илангыя шитпиринч доктааткан кезеде ният өс- төр-биле бажытынган болган көдөе Совет

бүүдүрүлгеге дешилгелдин нормаларын не- перетпес, харын бодунун практиктиг ажы- лын чорударда практиктиг нормаларга безиң даянмай турарлар. Алгы-кинде завод- июнь айга чедир-ле видис идикти бүү- ринге дүгүчү норма суугаар үндүрүп бейн, харын оңу белен продукцияга ү- нин суугаар үндүр бижип турган. А- бель фабрикасында бо хүнге чедир-ле терналдар чарыгдалдын нормалары үчүдү чокка бүүдүрүлгеге кирттинип ту- рар. Бо бүгү болза, чиг-эттин болган мате- риалдарын бүүдүрүлгөчү өвөс чарыгдалар байдалдарын тургузууп турар. Чижээ, дылгаларын бир хевиринге үер мате- ралдарын белеткен азыр үзүндө идикте материалдарын үүрмек кылгыларын эктерин бүүдүрүлгеге ажаалга болуп тиндилери артын саап турар, иччалаа- отар артыгы болуп үнүп турар. риалдарын артыгчылар хевир-биле турар чидиргелери-биле демиселди и- ланышкыны-биле чорудуп болуп; бир артыгчыларын хемчээлин өзөөдө дугайлаарга, белеткелдерин хевирин- гаш хемчээлин белен продукцияга чо- лодыр; ийдик, артыгчыларын катап- лаар. Элден хөй таварыгаларда и- ларын шынарын баксыраттайн чү- улуг өртектиг материалды чик өрт- тенде сөзүп турган, материалга ча- нын өзөөдөңдүр. Бо талаам-биле бель фабриказынын коллектив фак- телинденин табуретка кырын кы- га дилген материалдарын орунган- лап турар, кындык болза-даа еске- ларга кындык чергелгил солчуушкун тандырбайн турар. Алгы-кинде аз- дүктүк толганчынын четпес ажылга- раар. Чижээ, кидис идиктин бажы бүүдүрүлгеге катап ажаалга болуп, жок оларын утильге дужаап турар.

үрөй кылды чоруктар-биле демисе- гаш чиг-эттин ажаалгаам орга- ваан бүүдүрүлгелер ажыл төлөвиг- гаш материалдарын ажыр чар- шаан, улуг чидиргелерге таваржа- п. Чүгөнү үрөй кылды чорук бүү- рүлгенин дезорганизастан, иччанга- ажыл-агыйына каражын чедире.

Дерилгенин ажаалгаамын деп нормаларын непертердир чорук пра- ктиктиг бөт-үнеинге шуут хамаар- болуп. Дерилгенин ажаалгаамын эки- болган оон ажаалгаамы үнер чөй- ларын өзөөдөңдүрүн хамчтын

Аджы малчын

Кызыл районун «Совет Тыва» көдөе ажыл-агый артедийн анык инек калар- чын эш Тукар малдын каалдын шагыын кайы-даа үзүндө эки таарыштырып би- лар.

Эш Тукарын инээ ам эки өрт-сигениг чалмада. Инектеринин күжү дүк эки. Инектерин иштү хүнерде үе-үеде дыштандыр- ирип, сөрин үелерде үргүчү оларладып, эң илангыя өртөнгө, кежээки, харын дү- неки оларны хөйү-биле ажаалгап турар.

Бадарчы малдың хоралык дайынын — бөрү-биле үргүчү демиселчир чорур. Эш Тукар бо чымын 3 бөрүнү узуткан чок кылган.

И. ЧОЛДАН-ООЛ.

Школа септелгезинче сагыш салыр

Сүт-Хөл районун Борн-Тайга чеди чыл школынын септелгезин кончуг багай Школянын септелгезин чымын-на эгелээр ужуруг турбүжө, септелгени чаа-даа өгө- леп, чүгө интернаттын ийи печказын септеди алган боордан башка еске кыл- дыг-даа септелге кылдырмаан.

Школянын директору турган эш Раде- ва септелгеже кандыг-даа сагыш сал- байн, чүгө бодунуң өргө ажылы бодал, ажылы интернат өргөлекчил эш Фоми- нага дужаап берипкен, карак ажит чана берген.

Септеге чогуур чүүдөр дүк хөй. Сон- галарын шилдери болган рамаалар чок. Бажынарнын хөй кези кырыш чок. Ичи- лин чашкын болуруга класстар ишти дамдан хадени бергилээр. Оң уламын- дан ам класстарынч шалалары ирип бак-

С. ОНДАР.

Багай шүптүнгөн клуб

Эрзин районун Бай-Даг сумузуун «Чаа орук» колхозка чаа клубту тууду тургускан.

Клубту тууса-даа оон тугтунган шы- нары кончуг багай. Иштин чугайлаван. Ханаларын өптөөн чөйрөсү шаараш, ол чөйрөсүн чыгыс-биле багайтыр сысын каан. База кырышын чок, кырын эки до- вуракташкан. Иччанган биче чааш-

Н. БАЛГАН.

Клуб ажылын экижидер

Сүт-Хөл районун «Сталинчы орук» колхозтуу чаа клубуну тууду доозулгаш бо чылдың май 1-ни таварыштыр ажыл- далга кирген.

Иччалаа-даа ол клубту кырышын чок болганында чашкын чаарга дөңдөңдүр- ден дамды киргеш ишти өд, суг-ашаар. Ол ышкыш печка кылырын иччача чедир бодавайн турар.

Клубта кичи олурар чангыс-даа сандай

Тууйбу венозу

Улуг-Хем районда «Партиялык XIX съездин» көдөе ажыл-агый артедийн тууду бригаданын 12 кичини тууйбу кылдыр зведено (удурукчузу эш Балдай-оол) кылдыр тургускан, бо чымын 50 муң тууйбу бүүдөр оонаалдын берген тур- ган. Зведено шүптү херөжөөнөр ажалдап турар.

Зведено 30 муң эки шынарын тууйбулар- ны белеткеш, бригадала дужааган, амгы кылмын турары 15 муң тууйбу удаас ба- ла ажаалганын эгелээр.

Т. КОНГАР.

Бөрү-биле демисел

Улуг-Хем районун «Партиялык XIX съездин» көдөе ажыл-агый артедийн кежигүчү эш Чамыя малдың хоралык дайынын 7 бөрүдөрин өлүргөш, оон эш- терин районун заготживсырье чөйрөгө дужааган, чогуур шаңналын алган.

Н. ТЮЛЮЦ.

Аджы малчын

Кызыл районун «Совет Тыва» көдөе ажыл-агый артедийн анык инек калар- чын эш Тукар малдын каалдын шагыын кайы-даа үзүндө эки таарыштырып би- лар.

Эш Тукарын инээ ам эки өрт-сигениг чалмада. Инектеринин күжү дүк эки. Инектерин иштү хүнерде үе-үеде дыштандыр- ирип, сөрин үелерде үргүчү оларладып, эң илангыя өртөнгө, кежээки, харын дү- неки оларны хөйү-биле ажаалгап турар.

Бадарчы малдың хоралык дайынын — бөрү-биле үргүчү демиселчир чорур. Эш Тукар бо чымын 3 бөрүнү узуткан чок кылган.

И. ЧОЛДАН-ООЛ.

Школа септелгезинче сагыш салыр

Сүт-Хөл районун Борн-Тайга чеди чыл школынын септелгезин кончуг багай Школянын септелгезин чымын-на эгелээр ужуруг турбүжө, септелгени чаа-даа өгө- леп, чүгө интернаттын ийи печказын септеди алган боордан башка еске кыл- дыг-даа септелге кылдырмаан.

Школянын директору турган эш Раде- ва септелгеже кандыг-даа сагыш сал- байн, чүгө бодунуң өргө ажылы бодал, ажылы интернат өргөлекчил эш Фоми- нага дужаап берипкен, карак ажит чана берген.

Септеге чогуур чүүдөр дүк хөй. Сон- галарын шилдери болган рамаалар чок. Бажынарнын хөй кези кырыш чок. Ичи- лин чашкын болуруга класстар ишти дамдан хадени бергилээр. Оң уламын- дан ам класстарынч шалалары ирип бак-

С. ОНДАР.

Багай шүптүнгөн клуб

Эрзин районун Бай-Даг сумузуун «Чаа орук» колхозка чаа клубту тууду тургускан.

Клубту тууса-даа оон тугтунган шы- нары кончуг багай. Иштин чугайлаван. Ханаларын өптөөн чөйрөсү шаараш, ол чөйрөсүн чыгыс-биле багайтыр сысын каан. База кырышын чок, кырын эки до- вуракташкан. Иччанган биче чааш-

Н. БАЛГАН.

Клуб ажылын экижидер

Сүт-Хөл районун «Сталинчы орук» колхозтуу чаа клубуну тууду доозулгаш бо чылдың май 1-ни таварыштыр ажыл- далга кирген.

Иччалаа-даа ол клубту кырышын чок болганында чөйрөчүлер кинону бут кырынга тура көрүп турар. База клубта анык-бүрү оон болган көгүчү херексел- дерин чок. Клуб өргөлекчил эш Доңдай-оол клубту ажалыч кичөөнгей салыр хамаан чөк клубка кончуг өзөөш көстүр.

Клуб ажылын экижидер колхоз баш- таар чөйрөндө болган инда партия эге организациязында негетинин турар.

С. БАЙ-КАРА.

Яслинин дериг-херекселдерин четчелээр

Улуг-Хем районун Маленков аттыг кө- дөе ажыл-агый артедийн уруулар асанын 1952 чылда-даа ажаалганын. Исла ажыл- тынанында бөөр чад урууларын колхоз- чу нелер колхоз бүүдүрүлгенин киржиң, күш-хүнүнү доктаатынган минимумун чыг-чылда күүүселин келгеннер.

Исла тургустунгандан бөөр үш чыл че-

Аджы малчын

Кызыл районун «Совет Тыва» көдөе ажыл-агый артедийн анык инек калар- чын эш Тукар малдын каалдын шагыын кайы-даа үзүндө эки таарыштырып би- лар.

Эш Тукарын инээ ам эки өрт-сигениг чалмада. Инектеринин күжү дүк эки. Инектерин иштү хүнерде үе-үеде дыштандыр- ирип, сөрин үелерде үргүчү оларладып, эң илангыя өртөнгө, кежээки, харын дү- неки оларны хөйү-биле ажаалгап турар.

Бадарчы малдың хоралык дайынын — бөрү-биле үргүчү демиселчир чорур. Эш Тукар бо чымын 3 бөрүнү узуткан чок кылган.

И. ЧОЛДАН-ООЛ.

Школа септелгезинче сагыш салыр

Сүт-Хөл районун Борн-Тайга чеди чыл школынын септелгезин кончуг багай Школянын септелгезин чымын-на эгелээр ужуруг турбүжө, септелгени чаа-даа өгө- леп, чүгө интернаттын ийи печказын септеди алган боордан башка еске кыл- дыг-даа септелге кылдырмаан.

Школянын директору турган эш Раде- ва септелгеже кандыг-даа сагыш сал- байн, чүгө бодунуң өргө ажылы бодал, ажылы интернат өргөлекчил эш Фоми- нага дужаап берипкен, карак ажит чана берген.

Септеге чогуур чүүдөр дүк хөй. Сон- галарын шилдери болган рамаалар чок. Бажынарнын хөй кези кырыш чок. Ичи- лин чашкын болуруга класстар ишти дамдан хадени бергилээр. Оң уламын- дан ам класстарынч шалалары ирип бак-

С. ОНДАР.

Багай шүптүнгөн клуб

Эрзин районун Бай-Даг сумузуун «Чаа орук» колхозка чаа клубту тууду тургускан.

Клубту тууса-даа оон тугтунган шы- нары кончуг багай. Иштин чугайлаван. Ханаларын өптөөн чөйрөсү шаараш, ол чөйрөсүн чыгыс-биле багайтыр сысын каан. База кырышын чок, кырын эки до- вуракташкан. Иччанган биче чааш-

Н. БАЛГАН.

Клуб ажылын экижидер

Сүт-Хөл районун «Сталинчы орук» колхозтуу чаа клубуну тууду доозулгаш бо чылдың май 1-ни таварыштыр ажыл- далга кирген.

Иччалаа-даа ол клубту кырышын чок болганында чөйрөчүлер кинону бут кырынга тура көрүп турар. База клубта анык-бүрү оон болган көгүчү херексел- дерин чок. Клуб өргөлекчил эш Доңдай-оол клубту ажалыч кичөөнгей салыр хамаан чөк клубка кончуг өзөөш көстүр.

Клуб ажылын экижидер колхоз баш- таар чөйрөндө болган инда партия эге организациязында негетинин турар.

С. БАЙ-КАРА.

Яслинин дериг-херекселдерин четчелээр

Улуг-Хем районун Маленков аттыг кө- дөе ажыл-агый артедийн уруулар асанын 1952 чылда-даа ажаалганын. Исла ажыл- тынанында бөөр чад урууларын колхоз- чу нелер колхоз бүүдүрүлгенин киржиң, күш-хүнүнү доктаатынган минимумун чыг-чылда күүүселин келгеннер.

Исла тургустунгандан бөөр үш чыл че-

Аджы малчын

Кызыл районун «Совет Тыва» көдөе ажыл-агый артедийн анык инек калар- чын эш Тукар малдын каалдын шагыын кайы-даа үзүндө эки таарыштырып би- лар.

Эш Тукарын инээ ам эки өрт-сигениг чалмада. Инектеринин күжү дүк эки. Инектерин иштү хүнерде үе-үеде дыштандыр- ирип, сөрин үелерде үргүчү оларладып, эң илангыя өртөнгө, кежээки, харын дү- неки оларны хөйү-биле ажаалгап турар.

Бадарчы малдың хоралык дайынын — бөрү-биле үргүчү демиселчир чорур. Эш Тукар бо чымын 3 бөрүнү узуткан чок кылган.

И. ЧОЛДАН-ООЛ.

Школа септелгезинче сагыш салыр

Сүт-Хөл районун Борн-Тайга чеди чыл школынын септелгезин кончуг багай Школянын септелгезин чымын-на эгелээр ужуруг турбүжө, септелгени чаа-даа өгө- леп, чүгө интернаттын ийи печказын септеди алган боордан башка еске кыл- дыг-даа септелге кылдырмаан.

Школянын директору турган эш Раде- ва септелгеже кандыг-даа сагыш сал- байн, чүгө бодунуң өргө ажылы бодал, ажылы интернат өргөлекчил эш Фоми- нага дужаап берипкен, карак ажит чана берген.

Септеге чогуур чүүдөр дүк хөй. Сон- галарын шилдери болган рамаалар чок. Бажынарнын хөй кези кырыш чок. Ичи- лин чашкын болуруга класстар ишти дамдан хадени бергилээр. Оң уламын- дан ам класстарынч шалалары ирип бак-

С. ОНДАР.

Багай шүптүнгөн клуб

Эрзин районун Бай-Даг сумузуун «Чаа орук» колхозка чаа клубту тууду тургускан.

Аджы малчын

Кызыл районун «Совет Тыва» көдөе ажыл-агый артедийн анык инек калар- чын эш Тукар малдын каалдын шагыын кайы-даа үзүндө эки таарыштырып би- лар.

Дөрт күрүөлөргөн Чазактар баштыктарының Чөвүлел хуралына Совет чазак төлөөлөрүнүн Женевада чеде бергени

ЖЕНЕВА, (СЭТА-нын тускай норр.). Июль 17-де ортаагы европа шагы-биле ортуктун 9 шакта (Москва шагы-биле 11 шакта) дөрт күрүөлөргөн чазактар баштыктарының чөвүлел хуралына киржи-биле Совет чазак төлөөлөрүнүн баштыгы, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булганин, ССРЭ-нин Дэди Сөвдиян Президентинин кезигүүчү Н. С. Хрущев болган ССРЭ-нин камгаала кинистри Совет Эмчелинин Маршалы Г. К. Жуков Женевада чеде берген.

Аэропортта Швейцар конфедерациянын президентини М. Птишер, Швейцариянын политика департаментинин Протокол кидининин эргелекчи А. Доминиче, Женева Кантонунун чазанын баштыгы Ф. Перрар, Женева хоорайнын даргазы А. Билли болган албанын эске-даа кижилери Совет чазактын төлөөлөрүн утсаанар. Дөрт күрүөлөргөн чазактар баштыктарының чөвүлел хуралынын каттышкан секретариатының чингине секретари П. Уилкинсон совет төлөөлөрүн база утсаан.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев болган Г. К. Жуков оларын Женевага муриш чеде берген Совет чазак төлөөлөрүнүн кезигүүчүлери ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин дарганын баштыгы Чөвүлелинин ССРЭ-нин даштыкы керектер министр В. М. Молотов болган даштыкы керектер министрнин бири оралакчызы А. А. Громыко олар утсаанар.

Төлөөлөрүн чөвүлелчилери С. А. Виноград, Г. Н. Зарубин болган В. С. Семенов, төлөөлөрүн эсперттери Л. Ф. Ильичев болган С. К. Царанка, ССРЭ-нин Швейцарияда элчиси И. И. Эрцов, Совет чазак төлөөлөрүн чингине секретари В. Я. Ерофеев, ССРЭ-нин ДХМ-инин протокол кидининин эргелекчи Ф. Ф. Молочков, дөрт күрүөлөргөн чазактар баштыктарының каттышкан секретариатының чингине секретарины оралакчызы М. Г. Грибанов, Совет чазак төлөөлөрүнүн Женевада турар аймакчылары, ош мываш ССРЭ-нин Швейцарияда төлөө чөвүнүн аймакчылары Совет чазак төлөөлөрүн уттуру-биле аэропортта барганар.

Аэропортто Совет Эмчелинин болган Швейцар конфедерациянын күрүге туктары-биле шимөөн турган. Хундулуг таанылды чыскаган Совет Эмчелинин болган Швейцариянын күрүге таминилер оркестр ырадып күтсөөн.

Швейцар конфедерациянын президентини М. Птишер болган Совет чазак төлөөлөрүн баштыгы Н. А. Булганин байырлыг сөстөр солушканар.

В. М. Молотовтун Женевада чеде бергени

ЖЕНЕВА, июль 16. (СЭТА-нын тускай норр.). ССРЭ-нин АКШ-тын, Англиянын болган Франциянын Чазактарынын баштыктарының чөвүлел хуралына киржи-биле бөгүн Женевада Совет Эмчелинин төлөөлөрүн кезигүүчү ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын бири Оралакчызы болган Дахтыкы Керектер Министри В. М. Молотов чеде берген.

Швейцарияга эн баштай көп турар Н. А. Булганинга байыр чедир өөрүшкүдү болганын М. Птишер бөгүнүчүтүгэмге медеглөөн болган чөвүлел хуралдын чедишкенин бөгүнүчүтүгэмге адегледи илереткен.

Н. А. Булганинның медеглели
Дөргү президент, дөргүлер,
Совет чазактын болган совет улустун курвундан тайбынга мывакшылык швейцар улуска болган Женевада курттакчыларынга чуреттин хамышындан байыр чедирин тур мен.

Дөрт күрүөлөргөн чазактар баштыктарының чөвүлел хуралына киржи-биле бо кайгамчыктыг хоорайга келген, совет төлөөлөр АКШ-тын, Англиянын болган Франциянын төлөөлөрү-биле кады улустар аразынын дүшкүрүлүг чорун кошкардынын болган күрүөлөр аразынын харымчаларыга идегер бойдалган тургузарынын оруктарын болган аргаарын тывар деп күзел-биле долдуган.

Дэрта марза ажиттынар чөвүлел хурал бүтү кизи төрөткенни кичиңгейин бөгүнүчү хаара тыртып турар. Ол элдинге түвө эвөс. Тайбыче чүткү — бүтү чурттарынын улустарынын эң күчтү күрүел ол, эртен дайынын тава-рымштыгыны санап четпес ялардарын ол улустар ам-даа утсаанар. Моон учурунда ам бөгүн чөвүлел хуралга улуг идегл салдынын турар. Бо чөвүлел хурал улустар аразынын дүшкүрүлүг чорун чымчаларыга, күрүөлөр аразынын харымчаларыга идегер чорукту болган кады ажылдыкыга тургузарыга чедир деп бүтү делегейиң кижилери илжи-биле күзел турар.

Бир эвөс чөвүлел хуралдын бүтү киржикчилери ол чаагай соруганы чедип алдырыче эки күзел сорукту болган иланыг чүткүдү илередир болза, Женева чөвүлел хурал бөгүнүчү ажалын чедипкенин доозар болган бүтү делегейде чүс-чүс миллион кижилер чигешиң-биле долдуг тывар деп чүвөгө бис чигини-мейн турар бис.

Совет төлөөлөр амгы турун турар таарымчалыг бойдалды эчинеңе чедир ажылдарын боттарынын хүдөзгезин деп санап турар болган дөрт күрүөлөргөн чазактар баштыктарының чөвүлел хуралы бүтү делегейде миллион-миллион кижилернин азап салып турар идегени шынчыктыр тур төлөөлөр, совет төлөөлөр бөгүнүчү талазынан оон хамааржыр бүтү чүгүдери кылдыр.

Польша Улус Республикасы. Варшавада Конституция шөвү.
Польшаның Топ фото агенттелелинин фотозу.

Кыдатта бирги трактор заводу

ПЕКИН. Кыдатта баштайгы трактор заводуңуң тудуңуң районда ам улуг белеткел ажылдары чоруу турар. Чаа-чаа материалдар болган механизмдер тудуг чөвүнө улум-на немецке көп турар. БУР-нуң улус ажыл-агыйын хөгжүдериң бирги беш чыл планын баугарып трактор заводу ийги беш чыл планын үезинде ажылга кирген турар болган

чурттуң төдөө ажыл-агыйыңа чыл бұру-де 15054 аяг күштүг тракторларын бү-дүрүп берген турар.

Плаң баугару эңүг металлдар шүткүлүп дөктин, а ол мываш ажылчынарың болган албан-хаакчыларын чуртталга бажынарынын тулуу бо чызын эгелээр.

(СЭТА).

Чер бөмбүрзээниң чурттакчыларының санының дугайында меддэ

НЬЮ-ЙОРК. КНО-нуң секретариаты илеткел парлаан, мында чутаалан турары болза, 1954 чылдың орта үезинде чер бөмбүрзээниң чоңуңуң саны 2 миллиард 528 миллион 300 муң кизи болган ийи-ле, азы мурунку чылдамынга болгара 35 миллион кизи немей эскен. Тус-тус дигерин чоңуңуң саны мываш хуваа-рынын турар: Африкада 216 миллион кизи, Соңгу Америкада 233 миллион, Мур-нуу Америкада 121 миллион 100 муң,

Азияда (ССРЭ-ни катпайын, Кыдаттын чоңуңуң 1948 чылдың санын кады алдыр) 1 миллиард 323 миллион кизи, Европада (ССРЭ-ниг катпаса) 406 миллион 500 муң, Океанын 14 миллион 200 муң кизи болуп турар.

ССРЭ-ниң чоңуңуң саны КНО-нуң секретариаты 214 миллион 500 муң деп төдөгүлөп.

(СЭТА).

Данияда ажыл соксадышкыны

КОПЕНГАГЕН. Профессиялдериниң улуг тукчулары дөктивейин тура-даа «Дан-фосс» деп демир кылар заводтуң ажылчынарынын ажыл соксадышкынын демисеп үргүзүлөп турар деп Даниянын солуннары билди турар. Ажылчынар стапка комитетин болган танымындары база тугуруска.

Ажылдан үндүрткен ажылчыны ажалга катан кирериңа, күш-ажылдың байдалын акижерин болган ажылчынарынын ажыл соксаган шүкөөшкениңге УАУР каркы хемчегерин бөдүрбүзүн ажыл соксадын демисеп кылган ажылчынар неген турар.

Стачка комитетинде чутаалакышкыныр кыларыңдан заводтуң администрация чери ойталан тээр.

(СЭТА).

Америк шериг «дузаламчызын» калбартырының планнары

НЬЮ-ЙОРК. АКШ-тың камгаала министрини Вильсон АКШ-тың конгрессиң улуг тукчуларыга чоруткан парламенттик боткайд америк шериг «дузаламчыны» Ортаа Чөөн-чүгүлү дөрт чурттарыңа — Египет, Израиль, Ливан болган Ливияже калбартырың планнары ажилдап кылдынын турарын медеглөөн «Нью-Йорк

дидинадып турар. Ол шериг «дузаламчыны» француз шериг миссиянын ордуңа америк шериг миссияын Камбоджа чорудары, Барын Германия болган Тайванда америк шериг миссияларын санын көвүдериң, ол мываш Индонезиянын полициянын өөдериң-биле ийнар тускай миссияны чорудары көрдүгөн»

(СЭТА).

код болган немедде мываш маваржыр чүгө ол шилчидер ажалларын айтыр. Табуретка кылал үндүрениңе ажыл төлөвир 5 рубль 61 копейк болган соңна камгааламыңа шилчидер хуулар 0,44 копейк болур.

Бод материалдарга болган бүдүрүлгө ажылчынарынга төлөө ажыл төлөвирине үгөн чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болган оларын продукциянын едина бүдүрүлгө кирер херек. Бистияң чижөөвөстө көрүскөн табуретка бүдүрениңе үгөн дөрт чарыгдалар мындай болган:

Код материалдарга болган бүдүрүлгө ажылчынарынга төлөө ажыл төлөвирине үгөн чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болган оларын продукциянын едина бүдүрүлгө кирер херек. Бистияң чижөөвөстө көрүскөн табуретка бүдүрениңе үгөн дөрт чарыгдалар мындай болган: код материалдарга болган бүдүрүлгө ажылчынарынга төлөө ажыл төлөвирине үгөн чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болган оларын продукциянын едина бүдүрүлгө кирер херек. Бистияң чижөөвөстө көрүскөн табуретка бүдүрениңе үгөн дөрт чарыгдалар мындай болган:

Код материалдарга болган бүдүрүлгө ажылчынарынга төлөө ажыл төлөвирине үгөн чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болган оларын продукциянын едина бүдүрүлгө кирер херек. Бистияң чижөөвөстө көрүскөн табуретка бүдүрениңе үгөн дөрт чарыгдалар мындай болган:

Код материалдарга болган бүдүрүлгө ажылчынарынга төлөө ажыл төлөвирине үгөн чарыгдалар дөрт чарыгдалар болуп болган оларын продукциянын едина бүдүрүлгө кирер херек. Бистияң чижөөвөстө көрүскөн табуретка бүдүрениңе үгөн дөрт чарыгдалар мындай болган:

Гүлөшүр продукцияның эң бөгүнүчү болган ону чигедириниң аргалары

Совет кижилерин күш-ажыл-биле тургустунуп турар социализм чымдалар чаа-чаа заводдары, фабрикалары, шахталары, машина-трактор станциялары, совхозтары тударыга болган оларын ажилдап турарларын калбартып алдыларыңа чыл бүдүрө хөй-хөй түңүгү акша-хөргөңүн кирир, улус өөрдилгениң, кадык камгааламы болган адууларын хөгжүдериңе канчаар-даа ажал хөй акша-хөргөңүн салыр арганы Совет күрүнеге берип турар.

Социализм улус ажыл-агыйында, шадгымга улетпүдө чымдалар улетпүр бүдүрүлгө бүдүрүлгө оругагың ажыл-чорудугагың түңүлгөңүң тургустунар. Завод, улетпүр комбинаты-даа азы фабрика-даа бөгүнүчү салмышынын бүтү улустуң күш-ажылын түңүлгө кирир кирир турар. Бүдүрүлгөдү болган камналгын ажилдап, күш-ажылды болган материалдары кампап адышаан, бүдүрүлгөлерин ажилдакчылары күрүвенин акша-хөргөңүн камналгын хөргөңү бөгүнүчү үзүп кирир, бүтү улус ажыл-агыйында чымдаларын көвүдөдип турар.

Продукциянын бөгүнүчү чигедир чорук социализм чымдаларын көвүдөдөргө үлүг учур-дуузың. Бүдүрүлгөлерин бол азы дузалап чедиринге, сылдарга азы транспортка, завод эргелгениңе азы лабораторияга — каада-бох продукцияны бүдүрениңе үер бүгү-ле чарыгдаларын бөгүнүчү акша-биле илередип турар. Продукциянын бөгүнүчү бүдүрүлгөдү бүтү коллективинин болган оң удуртукчузуңуң ажылынын шынарнын оң чүгүлө көрүтүү кылдыр заводтун планынга кирип турар. Бөгүнүчү шадгым дапшаар чигедир чорук немедде чымдаларын тургузар болган оларын күсөлү-биле бистияң чуртувустун улус ажыл-агыйын хөгжүдериң улум дүредир. Оон учурунда бүдүрүлгө бүдүрүлгө

кымыг бүгүчү-биле продукциянын бөгүнүчү тургузуу өөренип көөр чорук бүдүрүлгөнүңе ажылынын түңүлгөңүң төдөрдүрүлгө болган оң иштиң курал-ыларын илередиринге улуг учур-дуузың.

Бөгүнүчү тургузуун өөренип көөр төдөдө, бүдүрүлгөлерин удуртукчулары бүдүрүлгө продукциянын бөгүнүчү бөгүнүчү чүгүдериң тургустунары деп чүвени билип, бүдүрүлгөнүңе ажыл-агыйыңа ажыл-чодургагыңа шынчип көөр чорук бүдүрүлгөнү камналгыңа чорудар, бүдүрүлгөлерин бүдүрүлгө болган ажыл-агыйыңа ажыл-чорудугагың түңүлгөңүң бүдүрүлгө чарыгдалары-биле денеп турар, оларын ажылын элөөн дозуу-биле контрольдаар арганы берип турар.

Бөгүнүчү чигедир дөш демисеп бир эвөс кампап алган рубль, копейк бүрүзү бүдүрүлгөнүң ишти камналгыңа, мындай болган ишти күрүвенин чымдаларыңа кирер болза, чүгө мывашада эң улуг түңүлгөңүң бээр.

Бир ажилын черге, бир кылмыг чедип айданга камналгаларыңа өске кылмыглара азы чедирге «ши» болуп турары хомуданың. Шаң мындай бойдал Кызылдың мебель фабрикасында көстүп турар. Чижээ, апрель айда атажарларың болган халжаржыг бичин стандартын бүдүрениңе 261 рубль 46 копейк түңүгү камналгын алган болза, табуретка болган канцеляр стандартын бүдүрениңе 1770 рубль каржылгы болган. Бир эвөс чамлык кылмыглара материалдарын кампап ал, а өске кылмыглара оларын ажыр чарылгы турар болза иштисин-биле бүдүрүлгөнүң коллективин күрүнеге мурнакчыларын алган камналгын шүтүзүп эвөс, а оң чүгө чамлык кылмыг бээр алаар. Оң учурунда бир чөкөн эвөс бир операциядан алынган камналгын төвөөр артыгың, оң улум

ылды көвүдөдир төдөдө бүтү кылмыгларын методун үргүзүп саймыраңгайдырың эржек чүгүлө.

Бүдүрүлгө чүңү-даа, тууйбузу азы мебельди, кидис кидис азы даараныңа кылмыглариң болган өске-даа ол мываш чүгүдериң бүдүрүп үндүрүп турар болза, дөмей-ле продукциянын кидиниң-даа хөвирин бүдүрениңе үер бүгү-ле чарыгдаларын даразындагы бөдүлгөргө чарың болур: материалдарга, олар чүгө болган технологияга үер чарыгдалар, бүдүрүлгө ажылчынарынын күш-ажылынын төлөвир, дерилгелерин болган багажа-чөпөктерин ажилдакчыны холбашкан чарыгдалар, чөхтер эргелгени-биле болган бүдүрүлгөнүң эргелгени-биле холбашкан чарыгдалар.

Ындыг чарыгдаларын чамлың кезин бүдүрүп үндүрүп турар продукция шүтү кирип болур. Ол болза, хамыктың мурунча продукциянын бүдүрүп үндүрер кол материалдарың: мебель кылмыр дидинген материалдын, кидис кидис кылмыр дүңдү болган өске-даа ол чергениң материалдарын эртөө болур. Чижээ, табуретка бүдүрениңе 3 рубль 13 копейк эржетат дидинген материал чарыгдаларын. Оң иштиң чамлың кезин, шүтү 1 рубль 61 копейкчиг хырбазы болган өске-даа дузала материалдары бар болуру эржек чүгүлө.

Бүдүрүлгө ажылчынарынын ажилдан кылган продукциянын едина бүдүрүлгө төлөп турар ажыл төлөвир чарыгдаларын эң чүгүлө хөвирин болур. Бүдүрүлгө ажылчынарынга кол ажыл төлөвириндең аңгыда немедде төлөвир: дөшпиге дөш немей бээр шалынын колдуңа кылганың барымдалаар эртек-биле чедир төлөөр төлөвирин база тыпыс турар. Социал камналгыңа шилчидер ашаның хөмчөөнү күрүне доктадың, чүгү улетпүрүңдө бо шилчидер ажаллар ажыл төлөвирининиң тургудайыңа-ла 7,6 хуузу

Мурнуу Вьетнамда чөпөктерин үскүлөжишкенин

ПАРИЖ. Франс-Пресс агенттелениң корреспондентиң Сайгондан дидинатканың баугар алдыр, бөгүнүчү дөрт күрүөлөргөн иштиңде Рач-Гиа болган Ха-Тиең районнарында Свап мугалурунун эркиңге Нго Динь Дьемин шериглеринин база «Хоа-Хао» деп соканың отрядтарынын аразыңа кадыг-дошкун үскүлөжиш-

кинер болган. Ол тулчушкуннарыга кайы-даа таладан элөөн баш полктер киришкен. Дика хөй кизи өлгөн болган багылган. Июль 13-те чүгө Рач-Гиа-ның соңгу талазынга болган тулчушкунга бөзүн игодийдөмчө шериглерин чүс ажыг кижия өлтүскөн.

(СЭТА).

СПОРТ

Кызылдың спортсменнериниң баг кагарының талазы-биле маргылдаазы

Баг кагар маргылдаа Кызылдың күш-културжуларына чыл келген тудум-на улуг сонурганчыг апар чыдар. Баг кагар оон эртен чызын чүгө ийи үш коллективтерини командалары киржи турган болза, а бо чызын оларын саны ыракта эскен. Чамдык коллективтерде, чижээ «Динамо» областың шериг комиссариатында, Кызылдың принск эргелгениң баг кагар шөлдери тургузуп алган, ол коллективтерин күш-културжулары аңаа үргүзүчү ойноп турарлар. Баг кагарын талазы-биле Кызылдың күш-културжуларынын турар арганы эртен чылга дөңгөргө база улагаткан. Баг кагарын талазы-биле Кызылдың бирги чери дөш чоокта чаа болган маргылдаа ол дугайын херечилеп турар. Ол маргылдаада 10 команда кыришкен: «Динамо» спорт институту үш команда, а эртканнарын «Тываның аймактары» солунуң редакциянын, Кызылдың принск эргелгениң, облак кидининин, областың шериг комиссариатынын, хоорайнын харымлаа конторазынын, аэропорттуң болган областың хергекечлер институтунин коллективтери чоруткаан.

Баг кагар маргылдаа Кызылдың күш-културжуларына чыл келген тудум-на улуг сонурганчыг апар чыдар. Баг кагар оон эртен чызын чүгө ийи үш коллективтерини командалары киржи турган болза, а бо чызын оларын саны ыракта эскен. Чамдык коллективтерде, чижээ «Динамо» областың шериг комиссариатында, Кызылдың принск эргелгениң баг кагар шөлдери тургузуп алган, ол коллективтерин күш-културжулары аңаа үргүзүчү ойноп турарлар. Баг кагарын талазы-биле Кызылдың күш-културжуларынын турар арганы эртен чылга дөңгөргө база улагаткан. Баг кагарын талазы-биле Кызылдың бирги чери дөш чоокта чаа болган маргылдаа ол дугайын херечилеп турар. Ол маргылдаада 10 команда кыришкен: «Динамо» спорт институту үш команда, а эртканнарын «Тываның аймактары» солунуң редакциянын, Кызылдың принск эргелгениң, облак кидининин, областың шериг комиссариатынын, хоорайнын харымлаа конторазынын, аэропорттуң болган областың хергекечлер институтунин коллективтери чоруткаан.

Чемпион деп хундулуг атты чедип адыр дөш командалар ийи ийе-йиле маргылдажып келгенер. Бол Маргылдаа күштүг үш команда: «Динамо», «Тываның аймактары» солунуң редакциянын болган Кызылдың принск эргелгениң коллективтеринин аразыга болган. Мурнууда маргылдаа кады журажып ойноп турган командалар болуп динамочулар биле «Тываның аймактары» солунуң ойнакчылары баштайгы хүнде журашпаанар. Оларын маргылдаарга чары болган солун болган. Маргылдаа болза, «Динамо» спорт шөлүңе болган, ол чорук динамочуларга артык арганы берген. Баштайгы кыгышкынарыда-ла олар артык санын келди алган. Оларда эң ийи ойнаванар Габетенов, Пушков, Обухов. Олар маргылдаа үезинде чазыг чок калышаан, боттарының бедик мергежин көрүскөн-пер.

Областың шериг комиссариатынын, облак кидининин, аэропорттуң, хоорайнын, харымлаа конторазынын командалары маргылдаарга багай эвөс ойнаванар. Олар 4—5—6—7 черлерин элөөнөр. «Динамо» болган областың хергекечлер институтунин артан ийи команда кыришкен, азын-даа тивилгени чедип аш шуда-ваанар.

Баг кагарын оң болган маргылдааны тивилгениң хөй кизи боттарының бедик мергежин көрүскөн-пер. Иаагыга динамочулар Пушков, Обухов, Петров, Федоров. Оларын чедипкенин ошалап медеглөри чүгүлө. Олар бүтү кыгышкынарынын барык чазыг чок ойнаванар. Оон ийди эштер Иванов (принск эргелди), Кольцов (аэропорт), Таштаннов, Сибирев (областың шериг комиссариаты), Таскаров, Лепешкин, (облак кидини), Бочев, Мюнчонский «Тываның аймактары» солун, Носедкин (облхергекеччилер институту), Годаев (харымлаа) болган ош-даа өске эштер база эки түңүлгөңү ойнаванар. Баг кагарын белеткел оюннарын бо эштерин талазында үргүзүчү чорутканы-биле олар баг кагарын чары аргаларын багай эвөс билдирер.

Баг кагарын оң болган маргылдааны тивилгениң хөй кизи боттарының бедик мергежин көрүскөн-пер. Иаагыга динамочуларга артык арганы берген. Баштайгы кыгышкынарыда-ла олар артык санын келди алган. Оларда эң ийи ойнаванар Габетенов, Пушков, Обухов. Олар маргылдаа үезинде чазыг чок калышаан, боттарының бедик мергежин көрүскөн-пер.

Бо эртен маргылдаанын кол-ла үелен чүдөп дөргө ол дыка мывашыг болуп эртен, ооң киржикчилериниң саны эске-ниңде болур. Бо маргылдаага чары аймактар кирешкен эвөс, харын улуг намышлар база кирешкен. Чижээ, динамочулар Штровтун хары ам 60 четкен, мываш-ажок ол багын күштүгү-биле болган чиге-ли-биле кеп турар, ол ам 20 ажыг чыдар иштиңде баг кагар маргылдаага киржи келген. Кызылдың принск эргелгениң Иванов баг кагар оңга база бедик мергежилди болуп турар. Ортумаа-биле ойнан санында ол 30—35 санаарын чедип аш келген. Баг кагарын бедик мергежилди мындай күш-културжулар бисте эвөс эвөс.

Редакциянын ойнакчылары эки түңүлгөңү чедип албаан, а динамочулар үрген темин-биле тивилгени чаалап алганар. Иаагыга, «Динамо» командазы тивилгени төңүзүңе чедир быжыл-лап шудаваан. Кызылдың принск эргелгени команди-биле ойноп турган, аңаа аштырын каан. Динамочуларын талазындан принск эргелгениң күштүгү чедир үелөөлөң болган боттарынга экин эртер мөөрөргөшиңкер. Оон түңүлгөңү Кызылдың принск эргелгениң командазы тивилгени чедип алган.

Оон-биле холбаштыр бо эртен маргылдаада улуг чөпөктер бар болган. Бо чөпөктериниң кыг чылгазанынын бирээң чүдөп дөргө күш-култура комитеттери улустуң бо солун оюнун ам-даа чедир үелөөлөң турар болган оң хөгжүдериң чүгүлө кичиңгейин салбайын турар.

Маргылдаанын ниити түңүлгөңү дидинамочуларга катан уттурган болган 25 рубль чедип алган, а принск эргелгени болган «Тываның аймактары» солунуң редакциянын баг кагарын чедип алган.

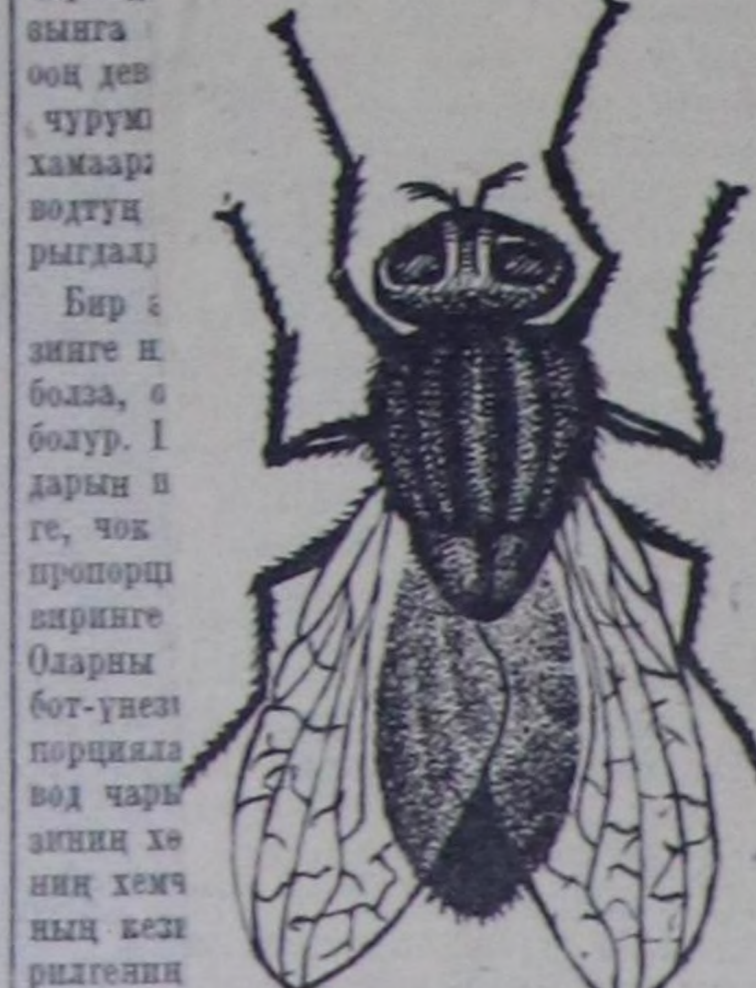
Н. АНДРЕЕВ.

Редакторунуң оралакчысы Т. С. ТАЛГАНЧИК

ЭЭКТЕР — Кадыкшылганың хоралыг дайзыннары, олар — ижи тифиниң, дизентериянын, тузаш болган рикунгазун, глистерниң болган өске-даа аарыгаларын халдавмтарларын тарайт турарлар.

СЭЭКТЕРНИ ЧАГДАТПАНАР!

Аш-чөкпүр тогланчаны, кирлиг саваалары чөгуур өтүдө аштап аргылаар. Аш-чөкпүрүн болган савааларын сөөктерден туталаар. Херим-кажаа, бажың иштиң арыг тургузулар.

СЭЭКТЕРНИ НЕПТЕРЭЭР ЧОРУУН БОЛДУРБАНАР!

Оларын өзүп-төртүр узам — өдөк болган чуунду боктарны